

UNIVERSAL
LIBRARY

OU-234067

UNIVERSAL
LIBRARY

بنام نازل سبحانی خدای شکوه و جلال

طلسمان

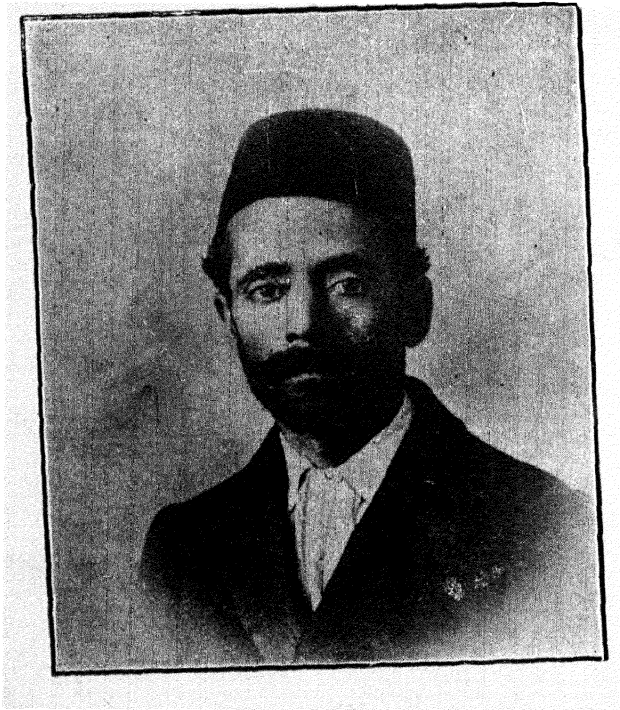
طبع زاده محمد طلعت یزدی

ایرانی

مطبوعه اعظم شهر پریس چارمینا جیدر آباد

دکن

مطبوعہ اعظم آستیم پریس چارمینار حیدرآباد دکن

دیباجہ

خداوند این رہے رارہے بکشا و بروے نیازش سے باز ناما
 باذعان فرانت و پیروی و خشور و خشورانت بہ اطاعت
 اولی الامرے کرانید کہ تو راشاید و گرنہ بے عنایت از این مشیت
 خاک چہ آید مگر آنکہ ہوائے آتش عشقت را بروے زاید باے
 پیوستہ درود باری بر روح پر فوج آنکہ ظہور نورش در ظاہر آخر
 و در باطن اول بود۔ سیما بر آل امجاد او باد الی اللہیم الشانہ

قطرہ

تا مہر نبوت بسیر شانہ او زد لولاک مسجل شد و در نامہ فرود
 آندم کہ قدم در حرم کعبہ لزد بر شانہ او دست خدا پے نکورد

سنگ محک و تجربہ بگرفت بدش برکاشہ پر و سوسوئہ بیہدہ گوزد
 طلعت ز سرخپٹ کھن جابہ مهرش خطی بسر صفحہ و بزخرقہ رفوزد
 اما بعد بندہ در گاہ ماوح نواب میر عثمان علیخان بہا
 بادشاہ ملک دکن خلد اللہ ملکہ محمد خاں متخلص بہ طلعت یزدی
 معروض حضور ذات ملکہ صفات باریابان در بار شاہی میدا
 کہ عقل اوراک و ضمیر پاک آن سایہ گزنیان ظل الہی شاہید و
 گواہ است ز حال ذرہ ناچیز ذالمسکنہ بحضور بیضائی ذوالسلطنہ کہ نمود
 بہ اوست چہ کند جز آنکہ جز دست بہ دعا بر وارد و عمان زبان
 بہ بیان شنائے سلطان زمان و بادشاہ جہان سپارد ہزاران
 ہزار شکر و حمد فراوان و سپاس بیکران خدائے ذوالہمن است کہ
 در دکن چون من بندہ را کہ لا یعرف الہر و البر و لا یعلم البر
 و البر است چنین توفیق رفیق طریق شاہ سناسی فرمود تا در حدیقہ
 ہمیشہ بہار ادب و روزگار از در پر بار مدح و ثنا شاخہ تازہ سوزد و باغبان
 گلستان عنوائش برائے نام چنین حلقہ بر در زد کہ بہ چند نام اورا نامی و
 بہ اسامی تاریخی مسمی و لقب بہ القاب فارسی و میلادی و ہجری

سازم لذا
 یک نامش را شغن و نام دیگرش را خسترو و فرخ انعم
 و کف عمار ملقب نمودم بر سہمی خاص و طرے بطر از اخلص فقط
 ۱۳۵۰ ف

شغن از حب شاہی نام این فرخندہ دختر
 معنی او غصن رطب باد شاخی تازہ وتر
 ۱۳۵۱ م ۱۹ ع ۳۱

تاجش ہمہ گیر بہر ذیسمندر است
ز خلعت روی و آفتاب است

شاہی کز تیر ازیدی آگاہ است
وزیر کہ ز ہر اسمال در ماہ است

نقاش قلب و نامش بر زبان است
عیان است این چہ حاجت بیان است
امین خلوتے باشد همان است
حکیمی کو طبیب انس و جان است
چونام او ہمیشہ حرز جان است
کہ بادستے بکجامش گران است
بسان طائرے در آشیان است
دل جو یائے عشق جاودان است

بنام آنکہ پہان و عیان است
خدائی ہست و دائم ہستی او
محمد را چہ گویم گر خدا را
دہد درد و رونم را شفاے
محمد را شیفع آرم کہ نامش
بہ بوسم دست ساقی و لب جام
دلہم دائم میان زلف جانان
شدم افسرہ زین عشق دور و نئے

شائے آصفِ لہفتم شب و روز مر اور د زبان دُرفشان است
 زوصفِ خسرو ملک دکن من ہر اچھے باتو گویم بیش از ان است

بہ بندے طلعت یزدی بہ ایزد

دل خود را کہ یارے مہربان است

در تاثرِ غربت

کہ می آید بیدارِ غریبان کہ می سازد خدا کا غسریبان
 بزن جامی بہ آزادی مخور غم اگر ساقی بود یارِ غسریبان
 حذر کن اے دلِ غافلِ حذر کن ز سوزِ سینہ زارِ غسریبان
 تو گر زندی دچالاک و سبک خیز بر روی بار کن بارِ غسریبان
 در این دوران متلع محنت و غم بود راج بہ بازارِ غسریبان
 چمن شد مال مال از لالہ و گل ندید این دل بجز خارِ غسریبان
 چو بینی اے گلِ سُرخ آن گلِ زرد بہ یاد آور ز رخسارِ غسریبان
 میانِ فتنہ و آشوب دوران خدا باشد نگہ دارِ غسریبان
 ز خوابِ راحت ار سر بر گرفتی و مادام باش بیدارِ غسریبان

ہر آنکس را کہ باشد دین و دانش چہ شاہ آید بہ تیمار غریبان
 بگیرد دست ما طلعت سر انجام
 همان یار و مددگار غریبان

بخصوص پرنور پادشاہ صفحہ انوار علیہ السلام علیہ السلام
 علیہ السلام علیہ السلام علیہ السلام علیہ السلام علیہ السلام

چرخِ اختر تاکہ جولا نگاہ مہر نور است	بندہ روئے مہت میسر پھر اختر است
دربیان شوکت و شان شکوہ جاہ تو	عقل و آصف قاصد دستِ نصیر است
اے نظام ملک ملت اے کہ از بدیر تو	یکتہ پائے خم می خوش یک از منبر است
آسمان را بر زمین رشک آید کہ دید	شاہ را بر تختِ بخت و تاج عز بر سر است
من بتھا آرزو دارم بجاک پارے و	آرزو مندی کہ هست اور ابی و مر است
دوستان اینک تو فوق خداوند احد	کو کتبِ نخم بہ اوج برج عز بہر است
مدح شاہ و صف ماہ نعت ظل اللہیم	حرز جان و در زبان چون ز حمد از بر است
نخبلند گلشن مدح آنکہ باشد همچو من	در دکن یاد وطن جا کہ با چاکر است
تا کہ از یزد آدم نزد نظام ملک دین	حیدر آباد دکن دیدم ز گلشن خوشتر است

حیدر آباد است آباد از که از شاه کن
 بحر و زخار سخاوت ابرو در بار کرم
 جبهه سانی آتانش راستا و هم است
 حکم او چون وحی منزل مراد چون حکم
 بر محام ملت بیضا چنان آمدید
 خاک راه بنده در گاه شاهین پناه
 وصل یار و ساغر مشا در فصل بهار
 بر طرف انصاف آئین جبهه او است
 آنکه غمخواری ندارد با که گوید حال دل
 معنی و سلوک داری در طریق زندگی
 پر تو خورشید و نور ماه را بر وجه شاه
 باز دیدم تا بر من خویش راه چاره را
 تا بشهر حیدر آباد آدم آبا و شد
 که کند یاد وطن در حیدر آباد کن
 من کجا ام زبانی را که گوید وصف شاه

خلق او خوش چونکه معمور می او تاسر است
 منبع فیض و سماحت نوحی را منظر است
 جان فدا جاودانش را شادت نوگراست
 زان کند هر کس با مانند شیطان کافر است
 کاین بان گرگ بره باز و کبوتر هم سر است
 بختیار و مختار به روز و نیکو اختر است
 چون میسر شد خود این جبهه و قصه کوثر است
 برقرار از اقتدارش نظم ملک و لشکر است
 جز خدا یا با خداوندی که او دین پورا است
 صبح اقبال تو روشن آفتاب در است
 بین به گردول چون سخن ز امر می داور است
 آدم ز می بادشاهی کو رعیت پرور است
 حال دل از لطف شاه در روز روز افزون است
 هر که را قریب باد شهر یاری در خور است
 یا شا او که بیرون از کتاب دفتر است

ساتی مجلس عشق شاه جامی داد و گفت
 چون بخورم شاهد مقصودم آمد و نظر
 مهر او در دل مرا چو لب سلطان ازل
 چون کند آهنگ جنانک شاهد ابد فریب
 عرض حاجت کردم و کرد این اشارت سپر
 گفت رفت من گرفتیم پیش راه خویش را
 بادشاه ذوالکرم آگاه گشت از حال من
 در پناه بادشاهم بادعا گوین قرین
 عفو زلات از حلالی مهر بان دارم امید
 چون عروس ملک گسترده شهسودان
 گل بود حسرت کش دیدار یار من که با
 هرگز اورا ز مرا با کس سازد آشکار
 خیر داین از خدا میخواهم و عمر دراز
 با رعیت پروری گر پادشاهی نکنند
 شد زمین از آب زینان سحابش لاله زار

گیر و نوش از من که بهتر از شراب خلعت است
 یعنی آن یاری که محبوب خدای کبر است
 ثابت لازم مرا تا صبح روز محشر است
 ای بی خون ز او شمشیر و مرقان خنجر است
 که نظام آید تو را حاصل چه دل مضمر است
 آدم احمد شد کانه خواهم در بر است
 کز ره رحمت بفرقم خاک امش افسر است
 لطف خاصش مدم بدم مثال حال حقیر است
 چون شعیب من بجز مصطفی و جبر است
 فانغ از مشکلی غیر وزیر یور است
 چون بوضع مشتری اندر کش مشتی زور است
 عالم السری که در هر حال با من حاضر است
 بهر شاهسی کو با آزرده جانان ناصر است
 کرد کار او را مددگار است امش افسر است
 مرغزار از بانگ مرغزار پر شور و ثمر است

در زلفش چو مرغ زار دل پر میزند
 میل پرواز است بیش آنرا که بجان پرت
 روزی شد با دیار نصرت فتح و ظفر
 ملک آرزو آباد کن در هر دیار و کشور است
 تا ابد با دولت سرمد بدوران زنده با
 یا آلمی این چنین شاهی که نخلش با بر است
 طلعت یزوی به یزدان ار کند روی نیا
 از تمام کار او این کار گردن خوشتر است

تہنیت شای شہزادگان
 در تہنیت شای شہزادگان بحضور حضرت پادشاه
 آن نظام حیدر آباد کن شد یار ما
 بر کشود اندم گره پروردگار کار ما
 پرودہ بالا ز رخ چون شاہد مقصوما
 از جالش شد مشتغ روزگار تار ما
 بر فرار تخت شاهی همچو ما ہی برسپہر
 شاہ داد از بار گاہ انگاہ ذن بار ما
 رنگ بوئے تازہ پیدا بہ گلزار امید
 شد معطر باغ و باغ و محفل از کار ما
 دین دولت شان شوکت عدل انصاف سخا
 دادہ ہفت عروس ملک دادار ما
 نور مہر بیج شاهی شاد ما را ذرہ سان
 میکشاند سوئے خود باد فقر شعار ما
 لمحہ شد بلند و لخطہ لخطہ شد فرود
 کوکب اقبال ما و اختر ادبار ما
 چرخ شاهی شد برائے شادی شہزادگان
 چیت جز تبریک شہ آدوست دیگر کار ما

تا ولیعهدی مقرر شد به عظیم جاہ بخش
 نام علیحضرت شاہ است عظیم جاہ
 حکم شاہی صادر آمد کے در درج عفا
 شادی شد زاده عظیم جاہ را کردی
 با عظیم جاہ دیگر عقد انیلو فرنگر
 زندہ باد حضرت شاہ و ہمہ شہزادگان
 درد کن گرد ز شاہ عثمان علیخان نجب
 در سہ لفظ آمد ہمہ تاریخ این فرخندہ
 یک حیادوم بود حفظ و سوم انکار ما
 تا کہ دم در مدح شاہ لے طلعت زودی
 گرم کردی بزم ما و مجلس و بازار ما

در غزل

اے بت مہربان بن جان و دل فدائے تو
 چون توتے ندیدہ ام شوخ و قشاک و نازین
 تازہ گلے و بلبان پر زودہ در ہوا تو
 در ہمہ ہند و چین چین سن تج خدائے تو
 غنچہ شو و غلام تو بلبان گل گدائے تو
 رومے کشادہ گر گذر در چین اے صنم کنی

طعنے خلق و سز نش پند و ملاسمان
 ملک دل من از وفا تا کہ مسخر تو شد
 تا کہ شدی تو یار من رفته غم از کنار
 خواہش سالکان بود پنچہ زر فشان تو
 فضل خدائے اگر شود شامل حال باز تو
 ساتی با بیابادہ جام شراب عاشقی
 تا کہ بکوہ طور دل نور تو جلوہ گر شود
 این ہم سنج و درد و غم میکشم از برائے تو
 بر سر ہر گذر زخم بندہ صفت نوائے تو
 کس نشناسم و گیر تا شدم آشنائے تو
 نیست کہے بجان تو غیر تو در سرائے تو
 درد دل و بلائے جان بشود از دولے تو
 گر گزک لب ت کہنم شکر حق و دعائے تو
 ہچو کلیم میز نم در آرنی صدائے تو

طلعت با وفاے تو از تو جدا نمی شود

رو بکہ آورد بگو عاشق مبتلاے تو

ہر کشتہ امیر کی آخرتے اور

بر آتش عشق مشب پروانہ پری داؤ
 بیچارہ نمی ماند در کشور آزادی
 عاشق ہم از ان آتش پروا پری داؤ
 امروزہ ہر استادی کا ندک ہنری داؤ
 کہ سوئے تو بگریم کہ افتم و گہ خیرم
 کہ اشک ان ریزم کا این دل شری داؤ
 در کو چہ جان با زبان می رقمومی دیدم
 کا بجا بندہ کا سے ہر کس گذری داؤ

گلزار محبت را آید ز وقابوے هر کشته امید می آخر ثمرے دارد
 گامی بدل آگامی از خواب خیال آید که فالِ صالحش را بمنیم اثرے دارد
 دل گفت که در زلفش باشام بلا میم گفتم سجاشن میں کلین شب سحرے دارد
 خندان بہ برم پیکے ناگاہ رسید از د زان دلبر فرزانه گو یا خبرے دارد
 طلعت چه شدی حق جو اثرش جہت راجو
 کز هر طرف ہر سو بکشاوہ درے دارد

تقطیعِ رزم بقا غزلِ ہر

یکدم قدم آہستہ زن تان بہ ہوسم پائے تو ہم سیر نیم جلوہ سرو قد و بالائے تو
 اندم کہ رخ و میکنی ہنگامہ بر پائینی خود را تماشا میکنی اے دل جانِ جاہے تو
 ہرگز نذار چشم تا ناب تماشاے تو را نیرفے دیدار تو را منخواہم از ایچائے تو
 من بندہ در گاہ تو پیوستہ دو لخواہ تو چون گم شدم در ماہ تو این سان شدم پیدا تو
 ساقی بیایے چنان مست خرابم کردہ کز عالم ہستی شدم در نشہ صہبائے تو
 نازل ز عرش حق با چون آہ حشر شعی جو یا بعد از حشر شعی را و ما جو یائے تو
 ہر ساعتی کز در بہ برانی بطرز تازہ تر گوئم بیابا ر دگر با وصف استغنائے تو

ہر ساعتی کرد رہ برائی بطرز تازہ تر
 بکشایب شیرین سخن اندر میان سخن
 گویم بسیار دیگر با وصف استغناک تو
 تا گوش گرد و همچو من جاہلے اضعاکے تو
 لے زبدہ کون مکان ادوار اطوار
 اندازم زان آستان در عرصہ بلوائے تو
 در گوش ہوش من فر و ناید یک گفتار
 با صبح چہ پیخواہد بگوازد ندبے پروائے تو
 چون مطربے طلعت سیما محبت ساز کن
 تا خاطے خرم شود ز آواز روح افزائے تو

دوز کیای دمی شامی شاد نو
 اب اعظم جاہلے و لیعدہ کن

بہ فلک لہ کہ برگرد قمر حلقہ زن است
 عقد گاہ مہ مہر از نظر لطف الہ
 مہد بانوے و لیعدہ نظام دکن است
 حیدر آباد دکن در بر شاہ زمین است
 بلکہ بنیان کن بیخ غم و رنج مہر است
 دکن اکنون چو من غرق گل و یا من است
 حیدر آباد سر اسیر چمن اندر چمن است
 مسخ چون چہرہ تو در ہی عشق میں است
 دل چو شکستہ شود منزل ادوائے میں است
 این خبر موجب گونہ نشاط است
 بستہ شد عقد گل و بلبل گلزار دکن
 بسکہ بشکفتہ گل تازہ عشق رخ شاہ
 ساقیا گل مگر از جام تو میخوردہ کہ با
 گفتمے دوست دلہ را مشکل گفت مرا

اے دل آوازِ طربناک و خوش از سینہ برآ
 جامہ غنچہ زبا و سحر می گشته قبا
 باغبانِ خرم و خندانِ ہزاران بہ نوا
 چون رقص آئی و تاریخ و زلف تو شوم
 گفتم از شادی و دامادی شہ آدینا
 مسکتم خاکِ شاہ جوانِ سنجت بود
 رشہ عشق تو اے شاہِ ملک چاہ زود
 طائرِ عشق تو صیادِ مہم این کنجِ نفوس
 یوسفی بود میانِ چچ کنعان و گذشت
 مطرب بار و بہ نوا اردن بال از سر سوز
 من شمنِ نیم تم اے دوست بلہ قدر اصد
 شاہ را تا کہ شناخوان و دعا گو شدہ ام
 گفتہ نرمِ قلبیم اثرش بیش تر است
 من وطن خواہم و نیز ارم از اغیار کہ خود
 خلفِ وعدہ دروغ و بو عید است کرم
 کہ مرادینِ دل حاصل از این نجمین است
 بجم انجاکل و بلبل بہ یکے پیرهن است
 وقتِ کعیشِ طرب شادی ہم روزن است
 نظرم بر اثر این ہمہ پیچ و شکن است
 غرقِ شیرینی و شہدایں لب و کلامِ دہن است
 ہر کجا سایہ شہ بر سرم افتد وطن است
 سخت برگردم افتادہ ان رسن است
 گر تافل کنی از بندہ چوبیت ان است
 یوسف این است کہ چاہن میانِ قن است
 بولا تو کہ دل عاشقِ صوتِ حسن است
 اے صنم دوستی ام با تو بان شمن است
 ہی فتوح است کہ با روح بہ ملک ان است
 نرم در لفظِ عجم معنی و قلبِ مرمن است
 نیست در فکرِ وطن ہر کہ فزگی فیشن است
 ہم متاعیت کہ بے وجہ بہا دشمن است

شد این عقد مبارک چو به امان و عوس
 زان لوائیں ہمہ خوش عرصہ بہر کین است
 نغمہ مشک و علبیر است کہ از باد صبا
 میر سرباز دکن یا ز خطا و خن است
 چکنم و صف حنین فصل بہائے کہ داد
 همچو فردوس بر این گلشن و شست دکن است
 ذکر عقد و ر شہوار بہ اعظم شہ زاد
 خود نیارم کہ زبان قاصد دل ممتحن است
 طلعتا حضرت شاہ دکن است عین اشنا

بلبلِ لفظ تو ہم طوطیِ شکر شکن است

عرض حال

کیر و کار کا شانہ ام اے کفو کریم
 خالی از سیم و منے نابت و یار قدیم
 بعض این رنگوش و دل خمیدہ تور
 پر ز شورا است و ز نور است و است سیم
 ہدم از بے درمی گفت خدا حافظ و رفت
 یار اغبار شد دل بے سخن بست ندیم
 حیرتے دام ازین خلقت بیہودہ خوش
 مات گزشتہ تقدیر و تقاضا حکیم
 کاش بودے پدیر پیر فلک ماور و ہر
 عاقر از ہچو منی زادہ و آزاد و عظیم
 ہیچ دانی کہ ز شہر و وطن آوارہ یکے
 بندہ روے تو در کوئے تو گردیدہ مقیم
 گفتم آن دم کہ بدیدم بہ دبِ عکس تو را
 بے عدیلے تو گردیدہ مثال تو عدیم

سنم آن عاشق نادیدہ کہ نام تو بود
 حق کیے خانہ کیے شاہ کیے بندہ ہزار
 گل یہ بل بکند ناز و دہد بوجے وفا
 یار دین یا در ایمانی و سلطان دکن
 لے صبا صبح و مسخرم خوش باز رسا
 یار من کن مددے وقت شننا خوانی شاہ
 قامت دل بہ نگر کز اثر بار بلا
 ہفتیم اگر جانب طلعت نگر
 خاک راز اثران نظر آرزو سیم

ارشاد

جنگ مستانہ کند عاشق شیکے شما
 لے صبار و بدر بارگہ شاہ دکن
 آستان بوجی آن جان جہانم ہوس آ
 ساکنان دکن از آصف ہفتم دل من
 بار قیبی کہ نشد خاک کف پاشما
 گو اسیر شدہ در بند تمنائے شما
 پاسبانان بسر حضرت والائے شما
 غرق دریائے ولاگشتہ بولائے شما

اے خوش آن شہر دیاے کہ ازاں شاہ ہوا
 ماسن این شود چون دل دانائے شما
 اے شہ ملک دکن جان دل من ز خدا
 بدعامی طلبد عزت و ابلقائے شما
 مفتیان طلعت اگر شاہ پرست بہ دکن
 پیر و شرع مبین است بفتوائے شما

قطعہ استقبالیہ شاہراؤہ لیعہد بہا

ز لندن خسرو خوبان خوش آمد	چہ جسم عالمی چون جان خوش آمد
بحمد اللہ شب ہجران بسر شد	سحر بلبل بہ باغستان خوش آمد
قیامت شد کہ ماہ ماہ مشرق	زمغرب چون خورتابان خوش آمد
مھے اندر دکن چون سر و آزاد	بسوے گلشن و بتان خوش آمد
بیا بلبل کہ در گلشن دگر گل	خوش آمدان خوش آمدان خوش آمد
زمصر لندن آمد در دکن شاد	بان یوسف کنگان خوش آمد
بہ استقبال اعظم جاہ والا	جو ان و پیر باد جدان خوش آمد
بہ اعلیٰ حضرت عثمان علیخان	یگانہ گوہر از عمان خوش آمد
چو نور دیدہ شاپور از رہ دور	بعین ملک چون انسان خوش آمد

برشاه دکن ماہی نو آمد
 کنون برسر و باغ بادشاہی
 بریزے ساقی آب آستین را
 گران قیمت دُرے از بجر دیش
 روان روشن شد و دہا منور
 ہمین شہزادہ چون در حید آباد
 بہار باغبان باشد مبارک
 بشہر حیدر آباد دکن باز
 دران ایوان کہ باشد جشن شاہی
 بصد تمکین و صد اذعان بخوش آمد
 دوبارہ قمری خوش خوان بخوش آمد
 کہ خضر چشمہ حیوان بخوش آمد
 بہ تاج بادشاہ ارزان خوش آمد
 چو نور نیز رخشان خوش آمد
 رسید اندر بر سلطان خوش آمد
 کہ گل با مرغ خوش اسکان خوش آمد
 مقام نو نو مرجان خوش آمد
 بعون این دوسبحان خوش آمد

شناخوان طلعت اندر بزم آن شاہ

بھند از خطہ ایران خوش آمد

در مبارکباشادی شہزادگان دکن

اِلالے مطرب شاہی بہ محضر
 زمان رادہ صلاکے شادمانی
 برار از چنگ و ساز آواز دلبر
 زمین را ہم بہ عشرت زریب نیلو

بزن کوس مبارکباد شاہی
 برسم تعینت ساز تختیت
 ز اعظم جاہ دوران آن ولیہد
 بہ یکجا شادی شہزادگان را
 دگر رہ از معظم جاہ والا
 نظام حیدرآباد کن را
 بہ ایشان انتظام ملک و ملت
 دو گوہر آمد اندر تلج شاہی
 مقالید کنوز دین و دولت
 دو ماہی طلح از یک برج شاہی
 بہ اقبال نظام حیدرآباد
 یکے را باد شہوار شادی
 یکے اعظم یکے باشد معظم
 یکے در سایہ عدش جہانی
 یکے آفاق گیر است و توانا
 وزان گوش سروش عرش کن کر
 بزن لے مطرب قانون جنتہ
 بوجد آمد ز شادی بحر موسم بر
 مبارکباد میگویم مکر
 بہار خوشدلی باشد منضر
 فراوان دادہ یزدان گنج و گوہر
 بہ ایشان اصنام و فوج و لشکر
 درخشان ہر یک از دیگر نکوتر
 مفاتیح رموزی حد و مر
 دو مہرے خوشتر از خورشید خاؤ
 شد آباد این دورا درج از دو گوہر
 یکے راعقد بانیلو قر از نسر
 یکے اطہر یکے باشد مطہتر
 یکے در رود گیتی سایہ گستر
 یکے باشد جہانگیر و دل آور

یکے دارد زرکے عالم آرا
 یکے بر بیدقش نصر من اللہ
 یکے احمد شد کزنکوئی
 ازین شادی سرور و شادمانی
 هزار از عارض گل پرده بردا
 دلاهنگامہ سر خندہ فرجام
 چنان کز حق مرادت گشته حاصل
 یہ مجلس بادہ از ساقی طلب کن
 ایا غم رد کہ آمد لفظ بادہ
 ایا ہم نیز در صدر است تایرخ
 بود مسعود و سیمون و مبارک
 یہ دوم از رجب آمد مطابق
 خدا یا باد باقی در شہوا
 معظم جاہ باد انیس باقی
 و گر رہ ازین دو واجب مرصیت

سر سالاری اندر هفت کشور
 نقش گشته بے پر کار و مسطر
 نظیرش جز برادر نیست دیگر
 بخاطر ہا رسید از بام و از در
 ہماکے بخت و دولت باز کن پر
 یہ پاکن تا بگیم عشرت از سر
 مراد بندہ مضطر بر آدر
 نہ از خم و سبوز جام و ساغر
 از و تایرخ شادی در نومبر
 چنان کز قلب او آید چنین بر
 کہ در لفظ بود ہسم گشتہ مضم
 چوزا مد رود آید دو از در
 یہ اعظم جاہ خود ہماز و ہمسر
 یہ نیلوفر کہ ہست او لولو تر
 دعائے شاہ باب آن دو سرور

دعائے شاہ اجب ان کہ واجب
 زمیں بزخوشی تن می بالدا امروز
 چوتائیخ آمد آمد مثبت و فقر
 ز شاہ وان دوسرو ماہ پیسکر
 مبارک جشن شادی ہر دور اباد
 بحق ایزد دادارو داور
 دلاداحی شاہ از تو نماید
 بہ عجز از کف و سلم بگذار و بگذر
 نظر پس خویش را زان جملہ بشمر
 دے چون شاہ دارد با گدایان
 بسان طلعت اندر بزم شکر کن
 دہان دست و دامن را پر از زر

الہی ہر دو را با بخت بید آ
 چہ خوش عہد می کشہ گوید بشاپور
 بدین و دولت اور یار و یاور
 در شہوار عہد آور بہ فسر

قطعاً تاریخی نظم سلسلہ

ساقیا آب از نظام ساگر آرز
تا بیابد الهاب دل قرار

جذبہ شوق از رہ آگاہی ام کردہ مشغول شنائے شاہی ام
باہوئے نھر سلطان کن در ہوا مرغ و بدریا ماہی ام
دوش خوش آب گوارائی نجواب آمد از سر چشمہ الہتی ام
گفتم آبیے راج روحی چستی گز تو ایندم ز آب فرم شاہی ام
نہر آب اندر جواب آمد کہ من بحر عمر میر آصف جاہی ام

طلعت اندر دیدن دیدار شاہ

ہیچو ار باب بصیرت شاہی ام
خیز و بیاور بتا خامرہ قدر جد
آجہ وان مرا ز نھر ساگر بیدار

صبحی دم آمد برون زر گرفت روزہ کا انچہ دُر اندر طبق بود ر بود آشکار

صفحه پر نقطه دستر مینا تا
 من بوضو دست وردستم و بستم
 ذو ذنب و عقرب خوشه پروین نسر
 بر قمر اندر فلک بکلف رب قم
 توپ ز ناتوپ زن گز پر مرغ سحر
 برد خمار ششم شوخ شکر لب ز سر
 سوزن زردی که زد بر ورق لا جورد
 وقت دعا میزند دلبرم آیین کنان
 که بدعا همدم دگه بجوا محرم است
 نار و دوستان او نیز کند آتشم
 راح لب نوش او باغ گل آغوش او
 تا که بدل مطمئن گردم این ز غم
 شاه دکن یک نظر جانب طلعت گنگ
 چار بهشت زمین ز چار چوبه بهشت
 شکوه بخت بد و طالع برگشته را

یکسر شد طلسمی نین قلم زرنگا
 پیشتر از عرض او فرض خدا را بکا
 جمله چو بیدق شده تا که شد آتشه سوا
 بر دز شطرنج شب مهره پیر قما
 میشنوم دق و فتنه ناله زار از هرا
 آزدوم گرگ شد خود فلک ریشه دا
 برد هزار این هزار غنچه ابامیث چا
 هو که نماید بنحیر عاقبت کار و بار
 بهتر ازین یار غار نیست این روزگار
 دیده کس در جهان نار چنار از انار
 زلف و بنا گوش او عنبر و مشک تا
 بر در پیر مغان از چه بگیرم قرا
 کز تو کند با همه تا به ابد افتخار
 تشنه ساگر نظام کشته او گشته زار
 در دکن آورده ام بر در لک شهر یا

بط شط شام و قاعد و ساجد در او
غوطه حوزیم چوماه - راکع ذوالنون

۳۱ ۶ ۱۳ ۲۱ ف ۱۳

نظام ساگر شاہی در کس باز
بموج آمد ترا گویم خبر دادر

دگر در بحر عشق پر تلاطم	جہاز ناخدا کے عتلا شد گم
چہ عشق است اینکہ داد از روز او	فریب آدم خاکی بگن دم
بر آید آتش عشق از دل ننگ	بر او خنگ خرد مندار زند سم
براق آسا شود این مرکب از عشق	کشد برو کے کف از فاش نامردم
گر فتم از وطن جاور دکن من	بہ مہر روے شاہ و سیر انجم
شبی مدهوش و مست افتادہ خواب	زرد و در دجام و شیشہ و خم
بناگہ منہی عشقتم ندانی	سحر در داد و گفتار لاتم قم
کہ شاہ عتار جالینا جدا	بچشم اندر مسلمانانی است مردم
اگر آب مراد از شاہ خواہی	بزن جلعت ز جائے خوشین جم
بہ بین کز شاہ آصفجاہ ہفتم	نظام ساگر طیب است قلزم

دلایند جان دازد و گشته هنور کن
 ده گرز کز نظام آباد شاهی را مگر کن

چراغ عاشقی بر شد بسیار پدانه پر بر کن
 ره در سم محبت با به بلبل تابیا منوری
 تو ایدل دیده را بر گو که آمد صبح بیدار کی
 به عشق آصف بختم گرفتیم در کن مسکن
 فدایت کردم اسطر چه شد وقت غزوانی
 بدانش زیور یورده عروس فکر عالی را
 بود میر کن مهر منیر چرخ دانائی
 چو قرب کنی حاصل سعادت یار و خوش سختی
 به گرد ای چرخ تا گردم به گرد کعبه روشن
 بده ساقی بشتانی بیاران با ده باقی

به گرد شعله عشقش به گرد دور و بمصد کن
 بسوز اندر شرار عشق و ترک جان پیکر کن
 بین عثمان علیجان او چشم جان منور کن
 خداوند از بانم را بهدش تازه تر کن
 بنام آصف بختم دماغ جان معطر کن
 پس آنکه جلوه خوبی به بزم و گاه محضر کن
 به بحر علم مواجش کیتیان در لنگر کن
 شنایش بزرگان اعم به میدی مگر کن
 خدایا بهره ور ما را از شاه دادگستر کن
 مرا یکباره مد هوش نظام آباد ساگر کن

۵. ۱۳

ز رخ غربت کطلعت چه مینالی بیاباری
 قیام اندر پناه پادشاه بنده پرور کن

بحر دیگر بہ تاریخ نظام ساگر است

چہ شد نھر نظام ساگر آباد
 بہ امر سیر آصف جاہ با داد
 الایا ایھا الساقی اَنْ لِّی
 بہ کاس الجود فانظر وجه من جآ
 مِنَ النّھر النظام السّاجر اشرب
 شراباً سائغاً برداً لو زاد
 بھند این جوئے شیر از بھر شیرین
 تو گوئی در نظام آورده فرہاد
 شد این وافر نظام ساگر آباد

گشتہ جاری ز فیض لطف اللہ
 نھری اندر نظام ساگر شاہ

بادشاہا برات می خواہم
 ہر دو عالم برات می خواہم
 ہر دم اندر نظام ساگردل
 فخر نھرے فرات می خواہم
 در طعام از نظام ساگر باز
 دھن عین احیات می خواہم
 فاقہ راتا ز دار من بہ بری
 از دہش التفات می خواہم

تاکہ سرخ ررہ تاریخ قدم گرد قلم
 پیش او گشت روان طلعت برداشت علم

نیست جز جو تو شاہ دکن اہری
 کہ بن ہجو گدائی کند اوراہ بری
 درد فقری کہ بود عارض در ہمہ یک
 کیست غیر از تو حکیم کہ کند چہ گری
 قیل العُشْرُ والعُشْرُ لا یجتمعا
 مرغ بے بال و پر است آنکہ بود ز مال
 خون خورد چون نہد دودہ دست مری
 ماز ابری کجت باز نیابد و تری
 کے تواند ز کمان تیر نشانہ نہ نشان
 سرنگو نم چو در ادر ہمہ غیرے بعین
 طلعت آسا بقغان بر سر ہرہ گزی

باغ دل زاب نظامیکہ بسا گر شدہ باز
 غرق گل گشت چو بلبل نگرار دیدہ وری
 ۱۳ ۵

شد از میدرد کن عثمان علیخان
 نظام آبلہ ساگر رشک رضوان

بدوشم ہاتھی بانگے جلی زد
 بدوشم دوش و جد خوشدلی زد
 مرا اندر دکن داو این بشارت
 کہ دم در یاریت پیری ولی زد
 بگفتم آری از امداد پیران
 تو اند مور زور کاٹے زد
 چنان کاندر پناہ شاہ طلعت
 تیر بر پنج شاخ عالمے زد
 ۱۳ دیش

بساغور نظام آباد ساگر
دم او بانھر میر عثمان علی زو

بھرتا بیخ نظام آباد امد بھر دے بھر
گرتو میجو اھی بھوان این ماہ از پائلے سے

اے کہ اندر آسمان معرفت ماہ تمامی ہم بہ نشان سعادت ہچو سر و خوش خرمی
خوش بیاد شاہ صفحہ خیزے ماہ مجمل گویا قی کر نظام ساگر اردیکد و جامی
ساغری پر ساقی مشبک زہر ساگر آری حلقہ اندر گوش ہوش آرم آہین غلامی
قاصد از طلعت پیامی بران جان جان وے صبا از مارسان بر آصف بہ تم سلامی

فادخل الجنات تجری تحتها الینھما فینا

کل حی علی شقیق لمن الماء النظام

۱۹ ۶ ۳۲

آبگیر نھر میر پاک باندد بیر بین

اے صبا بر پائے دل از موج او زنجیر بین

ابر حمت بر سر بازمی بار و فرو تا کند شاداب خرم نو بہار آرزو

صبح روشن گشت از فرمان خیاط ازل
 می کشد خورشید بر پیرهن طلسم اتو
 ما آسیر خود کند جان و دل لبیل دگر
 گل بر آید از لباس غنچه با صد گنگ بو
 یاغبان شکر خدا کرد دولت گلهای تو را
 باز می بینم بعز و اعتبار و آبرو
 آنکه حبشاه دار و روزگار او خوش است
 بد بود رخساره خالی ز خال مہر او
 در نظام ساگر آب خسرو ملک دکن
 هر که نوشت از نشاط آید بوجد آہو

طلعت شیرین مقالے تشبہ بحرِ حاصل

از نظام ساگر آب جو بہ بے باکی بجو

۱۳ م ۵۰

گوش کن از من بنوش آب نظام آباد را
 نے فرات و زندہ رود جہلہ بغداد را

آصف ہفتم کہ یزدان جہان شد ببار او
 ملک آباد است ملت شاد از فبار او
 عین عدل و بجر فصل و بیخ بذر اصل
 کردہ ز صفحہ داد اور عیان دار او
 میزہر و شاعر و کوه و قروماہ بدر
 نور اسلامت روشن یزدان دیدار او
 برودہ ذکر خیر صد عثمان علیخان از کون
 آسجا بلسا و جا بلقا و طائف خوار او
 اول ثانی و ثالث چارم پنجم ششم
 باہ ہفتم کز ہمہ محکمتر آمد کار او

سخت محفوظ است پشت بوضیہ اسلام زاد
جان فدائے ہمت والائے نیک طوار او
طلعت یزدی بکے نھر بحر آصفی
وصفی کے عجب محرومی از دربار او

یاو میر عثمان علیخان تا نظام ساگر است
میدہ۔ جنات و تجری تحتھا الگھارا او

۱۹ ۶ ۳۱

بازہم تاریخ نھر با صفا ساگر است
کز گوارائی زہرا بی کہ بینی خوشتر است

دہشت اسے شیر و سبیل و کوثر است
گشتہ از اعجاز ساقی از دواج مہر و ماہ
ساغونے در کف وے گر خوشش باشد
آن سلیمان زمین آن کو بشاہی در دکن
چونکہ میر عثمان علی خان است یار بیکان
شاہ آصفیاجہ ہفتم را بہفت تسلیم ہیں
نھر میر عثمان علیخان در نظام ساگر است
یا کہ عکس روئے او پیدا میان ساگر است
در قبح آب نظام ساگر ازوے خوشتر است
نقش مہرشن رنگین دل ایز انکشر است
زین سبب دکن طلعت مقیم آن در است
کو بقدر جاہ عالی نھر و ماہش افسر است

مطر بار اھی بزن کاندہ مع تمام خسروی
واقفی و ساقی آگاہ نظام و ساگر است

۱۹ ۶ ۳۱

شدیدین لبان در لبر گرشگر آفرین است
 ساگر نظام شاہی خوشتر ز انبیین است

چون دل خزیم جائے تو نازین است	وانم کہ در حقیقت عیش خدا همین است
بر من گدای رہی در آستان شاہی	کا در وہم پناہی جائے صد آفرین است
شاہ جهان غلام باد کن مقام است	فیض اش ہمیشہ عالم مہرش فراز کین است
ساتی بیاسا غراب ظہور و کوش	یا از نظام ساگر کر شاہ پاکین است
طلعت بہ طرز دیگر تاریخ اوز دفتر	(جو چون نظام ساگر در شور جو سین است

۱۳۰ ف ۱۳ ۱۳۰ م ۱۳

از عرش کردگار خطا بخش جرم پوش	آمد سحر چہ خوب زور در برم سروش
گفت ای غریق بحر گناہ از بلایے تو	گویم رہ نجات چہ باشد کشایے گوش
اول دلائے حق و دوم مصطفیٰ و آن	سوم لعین خسرو ملک کن بہ کوش
جام از نظام ساگر مے ساتی آرزوست	پر کن بیاد شاہ و نبوشان ہم نبوش
نہر نظام ساگر شاہی چو باز شد	بستند میکشان دوکان مینفروش
فیض نظام ساگر دھرش نگر کہ چون	سویے فلک سبوش ملک میکشد بدوش

۱۳۰ م ۱۳

پس از حمد حق نعت خیر الانام
بگو باز تاریخ نهر نظام

چه دانا و بینا است شاه دکن ز حال دل بینوایے چو من
کشاده است اندر دکن باغبان در بلغ گل بر رخ مردوزن
بساگر نظامے پسر کن نظر به بحر ظهور و به نهر لبین
پے آگیری نهر نظام تو را دست دواست بازورن
صبا بر تو بر پور باجر خبر که نهر نظام است ز مزم شکن
شود منہل العذب اگر اندراو چکد آب نهر نظام دکن
هم از آصف هفتم است این امید^{۱۳}
که بگنجد بطلعت خطاک سخن

شد گل روی باغبان مشاخر اب

به قماشکے او برون بشتاب

باش بیدار یار خویش و بخواب آبه بینی رخ نکوش بخواب
گل امید از گلستانش چین و چین بر چین ز چین آب

در تلاش معاش باش انسان واقف کار تا نرزد آب
 در دکن دست آصف هفتم برده رونق ز نقره و زر ناب
 دل من قطب قبله شاه دکن رو بدان سو نموده از هریاب
 ساقیاده به طلعت از دانش در تقاضای عشق شاه شراب

خم اگر خالی از شراب شود

جام آب از نظام ساگریاب

۴۰ ف ۱۳

طلعت از آن نفس برار بادی را آتش
 از ده تاریخ در ری ست از بانها

بر تو بود فرض که سازی عیان نعمت حق را بهم بندگان
 لینفق ذو سعته من سعته در ره انفاق ز قران بخوان
 شاه قدم زد چو بر راه سخا از پی اش آیند همه بندگان
 روی به بذل و کرم وجود کن تا که بماتی بجهان جادوان
 بخشش و انفاق و عطا پیشه سائ تا تو گیرند سبق دیگران
 در خور و سع است نکوئی مرد هر چه کند از دل دست زبان

هر چه دل شاه بدان خوگست
 علم علی زهد علی جو داو
 پیردگی احمد و یاران او
 بین چه بناها و چه آثار خیر
 بر در این خسرو عالم پناه
 قبله امید که عثمان علیست
 زنده و پائنده بعد است داد
 آصف هفتم که بود نام او
 من بولایش قدمی مینرم
 محفل او منزل روحانیان
 بارگه شاه بهشتی سرشت
 ساقی رضوان ز شراب ظهور
 نهر چه نهری که به ساگر نطنام
 عنصر تاریخی این خاکسار
 طلعت از این به نکشد خامه
 طبع رعیت کند عادت همان
 شد به دکن ز آصف هفتم عیان
 کار و است ای پسر کاروان
 هشتمه و دارد پئے نفع کسان
 گشته ز اطراف روان این وان
 از فلک آمد ملکش پاسبان
 میسر و دکن شاه زمین و زمان
 حفظ من و در من و حرز جان
 شده اخلاص چو امن و امان
 منزل او محیط قدوسیان
 هست در او هر چه بود در جهان
 روی زمین ساخته نهری روان
 دارد ازان میسر مردت نشان
 آتش رشک آب هوادان ازان
 نقش گل در همه هندوستان

انار رحمۃ حق تا بنگرند یک کلمہ
طلعت بجئے بحری بھر نظام ساگر

تاورد کن عیان شد بھر نظام ساگر	رضوان پے تماشا کرد از جان بدون ہر
اندر ہولے خاکش ز آتش ز آبیغیزد	کو خصر تا بگوید این قصہ با سکندر
نگداشت ابر حئے برا بہا تو گوئی	از زندہ رود و ز مزمم تا سبیل کوثر
نخرے کہ سازد اورا شاہ دکن بچوبی	وارد بے فضیلت بر نخر ہاک دیگر
بھر نظام ساگر مھر سپھر اورا	دلوے بود کہ درو افتد ز جیح خضر
ہان دیدہ برادر کا ندر نظام ساگر	کشتی ماہ دارد با شوق و ذوق لنگر
طلعت گراشتیاتی داری بجام باقی	آن راز دستت سانی گیر از نظام ساگر

شد مھر و ماہ ماہی زین ابگاہ و گاہی

یا رخ عین گاہی گاہی بذات داو

۱۲۵۰ھ

۱۲۴۱

صہاب بن عثمان صہاب بن عثمان
دہان را پر ز در گردان صہاب

مراد طلوع و دیدار خستہ
منجم کور شد صاحب خبر کر

بعقل طبعی و کسبی نہ جب است نہ ہم خود اختیار از خیر تا شر
 بیاساتی بہ پیمانے کہ داری تو با ما از سر پیمانہ مگذر
 خمار اندر سر است بادہ و خم پے دفع خمارم رو جسم آور
 محب شاہ آصف جاہ از راہ رسیدہ است و کشیدہ رخت بر دور

پچھریہ غبار طلعت لے دوست

بزن آب از نظام آباد ساگر

۱۳ م ۵۰

تاریخ افتتاح

غیر نظام ساگر بہ اہر نواب میر عثمان علی خان بھٹا

خدا لله مملکھ و سلطنتہ

بہ فخر عجب خضر جان پرورم

ز ملک کن بر و آ بشخورم

سلسل و سر کو شرم

گفتہ عمین احوالی گفت

۱۳ م ۵۰

برینزای ساقی اندجام و ساغر
بجاءے بادۂ آب از گھر ساگر

بھار آید صبا از من بہ گلشن
چمن زینت ز گل یا بد و گر بار
بگو با باغبان چشم تو روشن
در آید بیل بیل بہ گلشن
درین فصل گلے صیاد خوشدل
روان بود کہ باشی غافل از من
دل زارم بغربت غرق خون شد
چو طلعت ز اشتیاق یار و مسکن

قفس کن وقت گلشن تا دہم باز
پرو بالے کہ دارم نذر گلشن
سوئے گھر نظام ساگر با نرا
ظائر دل ہستی کند پروان

صبح گشت اے نگار مھر نقاب
مھر سر زد تو سہ برابر از خواب
تا کند اقتباس نور از تو
خور بگردون چو شب از وہتاب
فکرم از ادا کن بدل جوئی
از سرم کن بدر خمار شراب
میکند دل بعشق شاہ دکن
اجتناب از خطا و رو بصواب

آصف ہفتم ارہفت اتیلم
 جوید او چون خودی بود مایاب
 گرچہ خورشید ہا است بر افلاک
 لیک خورشید یک بود در یاب
 تا بشاہ دکن رسی طاعت
 از جمال سخن بگبی حجاب
 گو بفتح نظام ساگر باز
 قصد تاریخ کردہ از ہراب

کمتر از آب زندگانی نیست
 شانِ خیر نظام ساگر ناب
 بھر نھر نظام ساگر بین
 قطعہ دریک کسے بت سیمین

دامن لے دوستین آن بر چین
 وانکہ از نخل تدا او بر چین
 زینت مرد میدہد دانش
 چہ سخن علم می دہد ترین
 قدر و جاہ و جلال شاہ دکن
 گر بہ پرسند از من مسکین
 من بکیوان نشان دہم کہ نیم
 واقف آسمان بروئے زمین
 در دکن زندہ دار و پائندہ
 شاہ راکے خدا ولا الضالین
 شاہ را چون دعا کنی طلعت
 بفلک میکند ملک آمین
 آب فیض ہموار دست روان
 در ہمہ خلق از کہین و ہین

جائے رضوان و حور و غلمان را
پائے آب نظام ساگر بین
۱۳ ۵ ۵۰

کن حدیدہ باز و بتگر کاند میان دفتہ
تاریخ حدیث کے آمد بھر نظام ساگر

بر دفع چشم بدن لے یار بار دیگر
لے دوست ماتوانی بر دوستان بہر کن
عوسے چو دو و آہم اندر میان مجر
از راہ مہربانی مانند شیر و شکر
از بیخ بے زری زدنک خم بزوی
افسردہ گشتہ تیزین بدول باروان و پیکر
گر تو ندیم مائی مطرب بزن نوائی
کن گرم بزم مارا ساقی بہ آتش تر

نیرد کن خوش آمد بر طبع طلعت ما
سیلح را بہ باید سیح نظام ساگر
بارد گر نظر کن ایے یار نیک منظر
تا با تو و انا یہ جوئے نظام ساگر

دیشب بہ طرز دیگر یار ستودہ محضر
دین چو رنگ مہری دید آمدان سچری
آمد کشودش در بر پانھا دمش سر
رویش بوجو مہری کز ابر بر کند سر

سرفے چو قد او بر کس اندادہ بنگر
گفتم خوش آمدی بان اولن تا دہم جان
گفتا تو ہم زبانی چون شاہ را گدائی
باری بفضل باری و ظل شہر باری
بر دست و دوش و در بر چنگ ہو و ساغ
رخ اے صنم مگردان زین تحف محقر
دائم توئی کجائی در ہر دیار و کشور
طلعت چہخت اری شوق نظام
ہنمود و شد زیار اوست زبان و پیکر

آن سایۃ الہی میر جہان پناہی
بخشد بہ مرغ و ماہی کار از نظام ساگر
۱۳

تا رخ نظام ساگر این شعر دگر
خوش آمدہ اے پسر بخوانش از بر

اے نسیم از غنچہ گل در چمن
آشکارش کن بصبح دم چو گل
مانہ گل ہمباید آن روعے بکو
در دکن طلعت بیا آسودہ باش
پردہ بینش بدانش بر سنگن
تا بنا لہ بلبل شیرین سخن
بلبل عشق نہ گرد نعرہ زن
در پناہ حضرت شاہ ز من
این سخن میگفت می شد دل ز من
دوش دیدم بلبلے بانو گلے

شہ روان اندر نظام آباد کرد
آب خیرات و مبرات دکن

۱۹ ۶ ۳۱

خطی ز خامہ دیگر نرسزد چون خط دلبر
کرد از نظام ساگر تاریخ او مکرر

صبح دمیکہ نرسد مہر از سپہر اخضر	جسم عروں شب خالی ز زینت زیور
گردندہ گوے زین آدعیان تکین	در عرصہ گاہ دیرین از امر حق مسخر
کردم ز کلبہ خود اہنگ آصفی رود	چون عاشقان بیخود اندر گزارد معبر
دیدم پیے تماشا در بام و بر بہر جا	ایستادہ پیر و برنا خلق دکن سر اسر
من باز زبان اردو آ رہے دران کو	گفتم کہ چسیت بر گو این از دوام و شہر
گفتا پس از نگاہی بامں کہ از چہ راہی	شاہ دکن چو ماہی خواهد نمودن فسر
من زین بشارت اندم حمد و ثنا بخواندم	در راہ شاہ دماندم چون دید پیے تاسر
چون مہر حنخ چارم آصف مقام ہفتم	ظاہر شد او بیدوم کرد علیٰ منور
در جانبی و گر بازے طلعت از سرنما	یک بہ یار و مساز میگفت ویش از بر
برہ دگر ماہی شد صیت عدل شاہی	گر بایدت گواہی دہ گوش ہوش وینگر

دیشب بزم ساقی دیم به اشتیاقی جمعی ز جام باقی هر یک بصیحتی در
 پیری به نوجوانی گفتا اگر تو انی
 بر در دکن زمانی سود از نظام ساگر
 ۱۳ ۵ ۵

دیگر بلوچ اری تاریخ استواری
 کمر عشق شهنشاهی بهر نظام ساگر

شاه جهان پناهی حاشا بغیرت او کاین بیان فرد باغم در بند حسرت او
 در قرب او بدروی باهم دوچار با بحشام از صورت راهی بسیرت او
 شاه دکن بھر سود ارد به بندگان او لے طلعت از تو بر گوچن بصیرت او

میرد کن که مهرش مھر پھر دارد

کنز الحق است دلها جے ذخیرت او

۱۹ ۶ ۳۱
 شرح

در نظام آباد میر عثمان علی گو تبار بخش دگر نظمی حبلی

شرح

از برائے عین عسل از عین شاه عین تاریخ آمد و تاریخ عین
 ۱۳ ۴۱

رباعیات نظام ساگر

بنامِ پاكِ آن مَكْتَبِ الهی
کہ ہی بخشند بشاہان بادشاہی

سلطان دکن چو ذرہ پرور آید خجلیت زدہ نور برونِ خاور آید
طلعت بولائے خسرو ملک دکن یا ہو طلبِ نظام ساگر آید

سپس گویم سپاسش را کہ از آن

درودش بر محمد باد و بر آل

آن تشنب لے کہ میل کو شردارد تا حشر بدل مھر سمیپسہ دارد
بر اوج فلک زبرجھا گنت ملک دلو اعطش نظام ساگر دارد

باعے بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اضل علم آمد ز خلاق کریم

با نھر نظام ساگر از بھر سقا تاریخ چنین بن آمدے مھر لقا

نصفِ عجمی نصفِ دیگر عیسائی قضا فی حدینِ حشر فیض و بقا

بس آرزوی نظام ساگرد آرم

نامش ہر جا بلب مکر د آرم

نظام ساگرد بس آب گیر است چو نخل سبیل و جو شیر است
 یخے تاریخ نھر آمد "غیر لقم" دگر عشقی ز فتح نھر میر است
 ۱۳۴۵ ۱۹۶۳۲

در اختتام

اسم تاینچی این نامہ خسروی را کہ مطابق سنہ یک ہزار و سیصد و پنجاہ ہجرت

نشخون

۱۳۴۵

یعنی شاخ شاداب تر تھا دم۔ امیدوار از خالق اکبر و دادار داور چنانم کہ پیشہ
 در باغ و بہار زندگانی از مدد آبیاری و باغبانی قدرتش ریان و منحنی

دار و بھمد والد الاطهار فقط

قطعہ

ہست امیدم کہ بہ دانشوری گر غلطی بینی از ان بگذری
 سیصد و پنجاہ پس از یک ہزار رفتہ ز ہجرت چو نکوبستگری
 شاخ نشخون شد بہ دکن بارو آکہ ازین نخل وفا مدبری
 ۵۱۳۵۰

میرودت شه ملک دکن از کرم و لطفت و عنایات او
آنکه نیابی به از وهستی باز نمودم به دکن دفتری
راز نهانم به تو کردم عیان چون که بدیدم صفت همسری
آصفت هفتم چه شود کز کرم بار دیگر جانب ما بنگری
تا که در آید ز تو لاسے تو طلعت یزدی به تاشگری

در تغزل

چکید از ابر آزادی به لاله چنان آبی که گل شد غرق تراله
بده ساقی مئے باقی به مستی که بارندان نباشد هم پیاله
بر تلمیذ کتب خانہ عشق کتاب روے او باشد رساله
درازی حساب آنهم غداست کتیب آمد کتاب اندر اماله
مشو آلوده لے عاقل بچیزے که نتوانی ز خود کردن ازاله
من عاشق پیشه و عاشق کشتی تو من از این دوده ام تو زان بلاله
شکیبائی کس نم در بینوائی دواء الفقر صبر لا محاله
برائے منع غیر این خط حسنش کثود از صفحہ عارض قباله
دراطلعت به باب الله اعظم بان فی کل صنیع حکمہ لہ

ملکنا

در تہنیت عید الفطر

گر بعید آید رقیبِ گروم از جانان بعید
 ز آستان دستانم ہانگے پاسبان
 در خمار از خم آری ساقیستان شہ آ
 روز عید آمد بدہ زان لعل میگون بزم
 در جزا ارن بیاض تہاے سی روزاے پری
 عید فطر است من لے دبر بفر عیدیم
 ماہ شوال است روز عید وین بر حال ما
 سختی ماہ صیام آمد بسرے نازنین
 طاق ابروے تو لے ماہ تمام اندر فلک

می برم بر حق پناہ از گل جبار عنید
 من بعید انیسان چہ از ان جانان بزم بعید
 روز عید است شرب صل میاید چشید
 لے صنم کن پیش آن خال سیاہم رو سفید
 بایدم از باغ و صلت غنچہ نشگفتہ چید
 بے دنگ و شیل قال خالی از گفت شنید
 تا مراد ما بر آید بخت ما گرد و سعید
 بادہ باید خورد و بیخ غم ز دل باید کشید
 چون ہلال عید دید از خلعت ویرت خمد

بر در زرداں پناہ از شر شیطانى مرید
 چون لال سے ذوالجلال پاک نزد ان مجید
 باغبان باید ز گلچین دست بے رحمی برید
 گاہی اندر گشت گل گاہی نشستن پائے بید
 تا نسیم اندر سحر بر غنچہ خنداں وزید
 چون ہلال ماہ شوال از افق آمد پدید
 طرح از نو افکنے استاد بے شب و بید
 تا کسرم بر بگنڈا سیل غم سدی سدید
 با سنے دیرینہ عہدی تازہ دے عصر جدید
 عید آیام صیام و ختم قرآن جمید

صبح بیہودہ گورا باز چوں مینم برم
 اول شوال در روز عید کن سے حاصل
 گل شگفت بھڑ خاطر خواہی بلبل کنون
 خوش بود در بوستان باد و شاخ وادی کنون
 گلشن خاطر شاخ کنوں پر ز گلہائے سرور
 جامہ نو پوشن جام سنے نبوشن و شاد باشن
 بر کشے مطرب نغمے از صفیر خوشدلی
 در دکن افکن مراصل اقامت سجدیم
 گر بیدیم صل او حاصل شود نعم المراد
 بر شام بادا مبارک خاصہ بر شاہ دکن

در پناہ شاہ آصفجاہ در ملک دکن
 میکند طلعت و عابود از نماز روز عید

دیگر

چو عید فطر شد ساقی تو فکر بادہ کن مارا
 فرود اور زہ طاقی شامان جام صہبارا

بہوشان جامہ عیدی نبوشان جامہ شبیدی
 بزنجی لنگینی بہ چنگائے مطرب حسینی
 سر آمد چون شب عسرت برآمد ہونوش فطرت
 بزنجی از رویے بی باکی بھی نامی طنرباکی
 بطرحیہ آبادی برار او ازے از شاوی
 رفیعی تامر ایدل چه در کشتی چه در ساحل
 گرائی در دکن کبیر نپاہ اے مخلص مضطر
 در این ہی روز طعنت ہا چو خش گویے سوا تھا
 کنو کن عید است اجان ہار ہل از بیخ غم ہا
 ہلال عید از ان ابرو کمان شہاد میں از کو
 سخن کوتاہ کن دیگر دعائے شاہ کن کبیر
 دو چشم اے طاہر گلشن اعظم جاہ کن روشن
 فروغ چہر مہر دین منظم جاہ تو آئین
 گلستانی کند رنگین بہر جا کے نہد پارا

سرے خلعت بران در نہ بیاران دوسر کم دہ

چکوئی بر تو گویم زہ شنائے شاہ والا را

قصیده میلاد انبیا

بست شوخ و شگفت شکران رخ جان نما
 تو بیایا بر ما گوی قیامت آن که برود
 به ترانه سلسله سوی من بدامی و لوله در فلک
 بفرامی بست تو ساقیم من مستباده باقیم
 سمر بل تو شکران گل عارض تو چمن چمن
 بچمن جوشش بلبلان بود از نایس نو گلان
 بخروش زمره دلبری کن باس از این غم دران
 لب با و چشمه زندگی خط یار و سینه بندگی
 نه بر پرده و نیر ملا به برون توئی درون تج با
 نگهی که شاهد ما کند گرهی ز کار تو داکند
 وطنم خراب در این نفس کنم غدا بجهت نفس
 ز مردم چرانی کا خود کشم چرا همه بار خود
 ز جمال کعبه مثال خود دل ما چو قبله نما نما
 چو شد از میان به بر بیدل اضطراب بیایا
 میان مخیل و سخن چو سپر اوری ز نوانوا
 نه حجازی نه عراقیم سوی دفته جدا جدا
 گل دلا درسته دهن من به بجا حسن تو جا بجا
 تو دلا بشیوه مصلصال طبر سبای حسن در ا
 ز میان دلمه ای پری بدامی همه کن به پا
 بود از برای دو ندگی سبب غم و لم و عنا
 همه کس فرین بر یاد لا گره از جبین کنجای و تا
 نرود ز دیده خدا کند تو گوی چو بند خدا خدا
 من از این شکاری بو الهوس بجز از دعا چکن ادا
 به میدیدن بای خود نشوم چو دیده بگو چرا

مه نو که سر به طرب ز بفضای ملک زده
 دل باز گردش چرخ دوشه بود غرقه بحر خون
 بظهور نور محمدی که بودر گوکب احمدی
 زمین اصحابی صفا گذر چو کنی که بدیل سفر
 نفعات عنصرت پریش حر نفعات عارض انورش
 چو گنم شهر مدینه رو خیری زیار و دیار او
 خوراسان محمدی رخ شش شعانی اجیری
 خوش و خرم آمده از ارم زده بسا بر طبق قدم
 دگر این دل آمده سوسو بهوای کوی تو کوی کوی
 کرمست چو رخن بر دل بستانه سخن آورد
 به تو انجمنان خودی گم که نهان دیدم دم
 هنری که پیشه من بود همه روح میز کن بود

شده ما توئی تو طبیب یا چه شود بطلعت اگر شفا

دهی از دفا و کمی عطا به تمام رنج و الم دوا

ز حجاب حمت زده که بود محمد مصطفی
 بدر آمد از نیم غم کز دل بولای خاتم انبیا
 بنگر چو عاشق سردی به مقام حضرت کبریا
 تو به که یا شیب خیر برسان تنبیت از وفا
 حرکات طره خود ستر که دهد بجز نفس صبا
 به این ز خوش به نوا بگو که الی خمی لاک مرجا
 گل جاودانی سردی زده سز گلشن هل الی
 بدیار که محترم سمرقند و زبده ماسوا
 که دی رسیده تو رو بر و بر و مطلب مدعا
 گل تازه در چین آورد که به بلبلان زند الصلا
 چو بچهره صفت تمم دکنم نشود وطن از هدا
 سخنم چه نوحه کهن بود در آو گوهر بر بها

نعتیه

جلوه کنان خوش آمدی ای بت مه تقای ما
 تازه کن بهلجان بنده نمای کن فکان
 لب تشای بید دل بهوای بی زرد
 با همه وصف خاتمی بحری و انبیانی
 رفته چو سیم احمدی در احراز محمدی
 رای تو امر قضایی تو قدر به از ودا
 محو تو ام بذات تو مات همه صفات تو
 مرکز عقل اولی ناطق وحی منسرنی
 مصد خلقت بشر از همه چیز باخبر
 گشت بدل چو خلد و رالتش عشق پر شر
 شاهمی و ما گلای تو شمسی ما سهای تو
 نمنه بلبل چمن بهر گل است و نای کن
 حامی اهل علم و دین با حی خیل کفر و کین
 وی بجال احمدی ایت و الضحای ما
 بنده بحکم و حق روان مرجع و مرتجای ما
 امد و از تو میدر گل به چمن سرای ما
 شذر تو ادم ادنی ای تو جهان جدای ما
 تا که به بحر سرمدی دل شدا شنای ما
 حق برضای تو رضا ز اول و انتهای ما
 ملکیت التفات تو کی شوم ای رجای ما
 قائلی از خدا بلای عاری از این هوای ما
 شمس عوالم صور نور خدا نمای ما
 غیر تو سوجت کبر لبر جای تو شذرجای ما
 هستی فنا فزای تو ای سبب تقای ما
 می زندار شه دکن نائی تو نوای ما
 صفت هفتم است این قبله مقتدای ما

هو که کشاید از دم عقده درد مشکلم
 بو که بر دبا سلم کشتی تا خدای ما
 میر و دست کن نطل آله ذوالمنن
 بر درت اند از وطن طلعت بنوا می ما

غزل

در مدح اصفجاه هفتم

انکه قدر او قدرش قضا عثمان علیت	انکه بدر از مهر او شد پری عثمان علیت
انکه سلطان است عمان کمال اندر دکن	د از جمال انبیه ایزد نما عثمان علیت
ماهر سحر حلال و مصدر رشان و جلال	صاحب فضل و کرم چو دو عثمان علیت
شاه اصفجاه است دکن چون آسمان	نور محض و سایه خاص خدا عثمان علیت
ذات پاک از هوس بیچارگان را دور	نیر اعظم بچرخ اعتماد عثمان علیت
باب فیض عالم دارد وصف هفتم لقب	انکه او اندر وجودش کمیای عثمان علیت
او محیط و من محاط و محو و ماتش بارها	امتحان کرم و رای فهم ما عثمان علیت
میر با تدبیر و انشمن دبی شب و نظیر	خضر راه چشمه اب بقا عثمان علیت

بر فراز تخت شاهی هفتم ماه صیام
 کیست یاران روزه داران را که نغان عشق
 روزه داران را بجز دیدار او افطارست
 عشق یوسف تغیب سال از مصیبتان برداشتها
 وصف خلاق و صفای شاه اصفیاء را
 بهره در زود ما فرنگ هند ایران و عراق
 اصف هفتم که دارد مرگ عثمان علیست
 با شما گویم نه پنهان بر بلا عثمان علیست
 آنکه عشقش در دل جان شد عثمان علیست
 بزیوسف می نال اندر این بلا عثمان علیست
 کی تو انم کرد چون عین ثنا عثمان علیست
 یا در خلق خدا این تا کجا عثمان علیست

پادشاهی را که شطاعت شنا خواند کن

سر و بتان فایمیرهد عثمان علیست

ز بار کوی بدی همی مدح مکرر

بعشق پادشاه بسته پیرو

شکر خدا که باز بدیدم جمال شاه
 شکر و سپاس منت بیحد خدای را
 عثمان علیست اصف هفتم که در دکن
 با جود و با سجد و وجود است عدل و داد
 میر کبیر و بدر منیر است و بی نظیر
 با نخت سجت بر ز بر تخت غر و جاه
 کا ندر دکن بشاه جهانم نمود راه
 بر روی او خم است به تعظیم رشت ماه
 ذوالقدر و ذوالجلال خوش اقبال و دین پایه
 خود عرش فرش است که شد سایه اله

گر غنچه روی شاه تماشا کند چو گل
خندد ز روی جد نه اهسته قاه قاه
ریزش کند چو ابر سنخای شه و کن
ز بر دهد بجای گل اندر چمن گیاه
بزمِ خطا بگیر پرستم اگر تو را
عشق است دعوی من آن تویی گواه
ساقی می کهن من اندر دکن بده
در آنجمن که شاه کند عفو این گناه
مطرب برار ناله شهنواز که باز
باشد همی بزخمه ساز تو ام نگاه

شور شنای شاه چو طلعت بپاکند

گرد و بلبت نعره تحسین و واه واه

مدح مشرب باشد غریبان را تحف

گر قبول افتد زه عزو و شرف

کسر متغزل

شراب مغلسان رنگین نباشد
بساط بیکسان سنگین نباشد
چه میدانم که در عالم وفانیت
مرا با بیوفایان کین نباشد
قمر بے رونق اور روشن نگردد
شکر بے عمل او شیرین نباشد
شود فرهاد از خسرو سرفراز
اگر پاسته شیرین نباشد

بہ بندے بلبل اینجا با گلے دل کہ خار دامن گلچین نباشد
 چرا آید تما شائی در آن باغ کہ سر و سوسن و نسرن نباشد
 بہ بیمارش نہ یہودی دہد دست چو پائیش بر سر بالین نباشد
 ز خلف و عدوہ خوابان زرنجم خصوص از کس این ایس نباشد
 مرا وقت دعائے دولت شاہ بدل جز حاجت آئین نباشد

چو طلعت باش آزاد از دل دین

کہ با عشاق بیدل دین نباشد

دیوانہ منم صحراے تورا پیانہ منم صہبائے تورا
 باکے نبود رسوائی من جز تو چہ ہوس ہولے تورا
 لے سر و روان گردو چو کمان سر وار نگرد بالائے تورا
 بر گو بچہ سود آوردہ حسود اندر بر ما دعوائے تورا
 با چون تو صیب از جور رقیب تن درندہم ابرائے تورا
 پیندم چہ دھی بندم چہ نہی ناصح نخورم اغولے تورا
 گشتم بکہان دیدم بہ جنان لے جان جہان مالے تورا
 گر نامہ بودیے تام و نشان از تو نکم امضائے تورا

بندم بہ سگان غوغائے تورا	در کوئے تو من شب تا بسحر
تا خوش نگرم ایماے تورا	گر چشم منی ابرو بہ منا
این جگے من و آن جاے تورا	امید من و عفو تو گرفت
بنی تو چہ کنم بطحائے تورا	روئے تو حرم خال تو حجر
این دست تو وان پائے تورا	خواہد دل من جوید سر من
بردن برضا بلوائے تورا	جز عاشق تو کس را نرسد

طلعت بخدا خواہم نگرم
از سجده او یماے تورا

کہن با باستان فرقی ندارد	سخن با داستان فرقی ندارد
زمین با آسمان فرقی ندارد	بہر جانی کہ شد منز لگہ یار
ملک با پاسبان فرقی ندارد	در این درگاہ شاہ اردیدہ باشی
جبین با استان فرقی ندارد	بکولیش از برائے جہہ سایاں
زدشمن کینشان فرقی ندارد	رقیب حاسد و بدخواہ ناصح
جمالش با جنان فرقی ندارد	لبش از سبیل و تدرطو با
فراقش با خزان فرقی ندارد	وصالش با بہارستان جاوید

دفا و عھد خو بان جفا جو بستی با جہاں فرقے ندارد
 اگر طلعت شود و اصل بجانان
 دگر با جان جان فرقے ندارد

غزل

ملا گچھ میداند ملائے زلف بر چین را
 دلم از لائے زلفت بسوسے دانہ حالت
 گر فتم دیدم از دوش تمام چین با چین را
 لب دندان خال و خط داغ و چشم و ابرویش
 بہ پرواز آید اری دیدی تو مرغ دانہ بر چین را
 ازین نیز نگاہا درین شہنچ بازیہا
 بہفت اقلیم ہفتش ہدایتش ازین را
 رخ شاہ تو را ماتم نہ بید قراد فریزین را
 ربودی زور بازو را نہ ان دریم این را
 تو در افسانہ گوے افزون شدی در این را
 چہ حاصل میکند مجنون زلیلی جز دلی پر خون

گلستان بے تو زندانست اے جانانہ طلعت را

کہ دور از دوستان خواہ گل و شمشاد و نسیرین را

میخوارہ ز مئے دو کار دارد گے نشہ گھے خسار دارد

در نشہ ز عقل و ہوش خالی حالی ز خسار زار دارد
 ناک است کہ آرزوے بارش آتش بدل چنار دارد
 نوروز بروے آن دل افروز در فصل خزان بہار دارد
 ریزدے و بوسہ بخش از پے امشب بہ مادو کار دارد
 ہر دل کہ اسیر زلف او شد نے راحت و نئے قرار دارد

جانے بجہاں خسریہ طلعت

دربیح چنین خسار دارد

بوس آن لب کہ تاب لب ندارد بیوسہی کہ آن نجیب ندارد
 بر پیران کن ظاہر جوانی کہ آن دخلے بہ این مطلب ندارد
 بطوری آرزو مندوم کہ شہر ش مدیر و دفتر و کتب ندارد
 بود خالص چو مریخی کہ در خط دگر منزل بجز عسقرب ندارد

مکن طلعت بجز وصف نکویان

کہ عاشق غیر ازین مذہب ندارد

آن قدر گشتہ تو ہر جانی کز تو خالی ندیدہ ام جانی
 ماز تہنہا جدا برائے تو ایم تو جدائی ز ما بہ تنہائی

اے کہ در بند عشق خوبانی
 ہیچ پروا مکن زر سوائی
 یار پیدا است در نظر مارا
 گشتہ پنہاں بعین پیدائی
 کسب نور از جمال خورشیدش
 دیدہ کرد از برائے بینائی
 اس دل آخر چہ کارہ بر گو
 منزل یار یا دل مائی
 دست پرورد چون تو سلطانم
 کاندر استیلم میکشم پائی
 ہمہ لائی بکشم و دیدم
 نیست غیر از ولای اولائی

طلعت از بسکہ چشم و دل بریر است
 کف برار و بسان دریائی

الا ادکت اسرار المذاہب
 رعیت العشق فی علی المراتب
 نخت اسخت بودم بے زرو مال
 فبعدالضر کا دحتا لمطالب
 ز جام بادہ بے رنگ ساتی
 نماید اشک من عکس کو اکب
 من محبوب ساتی چون یک انگشت
 ز یک اصلیم تافع رواجب
 شدم دور از دیار خویش و یاران
 لاجراک المکاسب والرغائب
 بحکمت گفت مولانا کہ سافر
 وقال اللہ فامشوقی لمن اکب
 بشاہ عثمان علیخان میکشم روئے
 بسان طلعت از بہر مواہب

لب یارم چو آمد در تبسم
 بریز اندر قبح ساقی مئے صاف
 بجایم تشنه زد عشق آن گل
 زبان سوسنی گوید به زرگس
 زدی پهلوی به پهلوی بزرگان
 بدست رنمبر اول تو بودی
 به باغ از غنچه گل خنده شد گم
 فَلَاخَوْفَكَ عَلَيَّ نَا فَاسْقِنِي قُمْ
 کہ آمد ہسچو بلبل در ترنم
 الا یا صاحب لطف الخفی غم
 چو طفلان در بہ بازی گشتہ ہلالم
 بخوبی چون کنوں گشتی تو دوم

پراز عشق و محبت شد چو روزی
 نمی طلعت کشید از بحر قلم

خیل ترگان تو لے شہ قدر انداز تو اند
 شاہِ خوبانی و عشاق تو دایم بہ وطن
 تو گلانِ طبری شیفہ رئے تو اند
 لب جان بخش چو باز پئے تقریر کنی
 ہمہ غان خوش الحان گلستانِ جہان
 بلبل و قمری طوطی و تذر و گل و سرو
 باقد و قاسم موزون چو درائی بخرام
 نوک پریکان تو لے ہمہ چہ قدر ناز تو اند
 سرفرازند کہ در پائے سرباز تو اند
 بلبلانِ چمنی عاشق آواز تو اند
 ہمہ دل باخترہ صنعت اعجاز تو اند
 در طوافِ حرم وصل بہ پرواز تو اند
 پیش سخن تو چو زاعنہ و غلیبواز تو اند
 سروقدان گل اندام رسن باز تو اند

حرف سرتبہ و آہستہ در این بزم فزن کہ حرفیانِ ہنگی بانجبر از راز تو اند
 طلعتا شیوہ زندگی ز کہ آموختہ
 کاین چنین پیر و جوان باہل انداز تو اند

قطعہ

عفوش ز شما امید داریم	ہر نیک و بدی کہ می نگاریم
سراز سر عجب نرمی سپاریم	در پیش نظر و در خطا بخش
بخشا غلط و خطائے ما را فرد	اے ناظر مہربان خدا را
روزگاری چو شب تا راز ایشان دارم	بزلطف تو دل زار و پریشان دارم
خاطر از کردہ عجب سخت پشیمان دارم	بعد صد رنج کہ شد حاصل من گنج و صا
بس جہت بدل از ناوک مشکان دارم	راستی با محبی ابرئے جانانہ خویش
روز شوب و نظر آن صفحہ قرآن دارم	آیت رحمت حق چہرہ شاہ کن است
زان سبب حسرت افزوں ان دارم	یک نگاہے من آن چشم سیدست نکرد
کز لب تنگ تو من تقویت جان دارم	شد دلم تنگ دہ اے تنگ شکر تنگ مسم
یک بدمان تو و یک گم بیان دارم	ہچو طلعت بر دہ مہر تو اے دوست دوست

بیاد روی غریزان دوری و طعم
 ز ہجر یار و دیار آفتد ضعیف شدم
 ز نجات بدم آوارہ در جهان ورنہ
 میا تفسم رنجت بال و پر صیاد
 نہ گریہ چارہ کارم بہ روزگار کند
 کسیکہ جام بلائے دلائے ساقی را
 ز جو دحام طائی و عدل کسرائی
 ز پندناصح جو ررقیب و غفلت یار
 ز دست دوست چو طلعت بر آئینم گردان

کہ با شراب محبت بسان باب زخم

سخن باب ۱۱

ساقیا مستیم از جام بلا افزون کن
 تا حدیث دل غمدیدہ ز خاطر نرود
 ہر کہ جز ہل و لا از دل من بیرون کن
 طرہ زلف سنیہ زیر کلمہ بیرون کن
 سہم شد ز بنگ آمد حبت انس عشق
 زود فریاد بشیرین گذرے گلگون کن
 بشنوا افسانہ این بہر و گوش دگر
 نہ بہ افسانہ لیلی و نہ با مجنون کن

سیل یک چشم روان است چون ساقی تو دگر چشم من از اطلب بی چون کن
 آباد گاہ شہ عشق گدایانہ روم بے نیازم تو ز دارائی صدقارون کن

مطر باز فرمہ طلعت معشوقہ پرست

زن آہنگ وطن طبع مرا موزون کن

عشق تامل سلہ جنبان جنون شد بر من عقل حیران و سر سمیہ رفت از سر من
 انچہ آموختہ بودم شر عشق بسخت ماند باقی رقم مھر تو در دفتر من
 اینقدر بے خبر از حال من بے دوست بہا چہ شود گر گزرے بر سرمے دلبر من
 گر نیرازی من با تو اثر هیچ نہ کرد بوالعجب سخت دلی دادہ تراد او من
 میروم برد سلطان دکن شکوہ کنان گر شود بخت مرا یار و خدا یا ورن
 ماہ شاہ دکن باشم انشا اللہ سرزند زود ز مھرش بفلک اختر من
 حضرت آصف ہنتم کہ بود شاہ دکن جودش افزودہ کند قدر شکوہ فر من
 بیشتر زاری من باعث نیرازی ست باش تا روں آکے پے سیم وزر من

ذکر شاہ دکن لے طلعت تیردی کن باز

خوش بوجد آرد دل جان سرد پیکر من

بدھراندر خوشی و خرمی نیست نہ بھرما کہ بھسر عالمی نیست

چو بیرون خست شادی نیاید
 ز بس در محنت و غم گریه کردم
 چنان در جلوہٴ حُسن تو ماتم
 بہ از خال رخ و چاہ ز سخندان
 من آن یک نقطہ پر کار عشقم
 بسا عشقت انسان سازگارم
 بچشم ست ساقی کز لب یار
 بہ بحر غم فرو رفتن غمی نیست
 درون چشم من دیگر نمی نیست
 کہ هیچم یاد عیش و ماتمی نیست
 مرازان کعبہ سنگ زرمی نیست
 کہ با من گردش بیش و کمی نیست
 کہ بے یاد تو ام زیر و بی نیست
 دگر چشم پے جام بسی نیست

تو لے طلعت چو کشتی ہمدم یار

غنیمت دان کزین بہتر دمی نیست

مھر تو دانی کہ شد جائے گزین در دلم
 میروی و می بری صبر و توان مرا
 جز رخ خوبت ز دل نقش دگر شد بدر
 لوح دل تختهٴ مھرہ مھر تو شد
 تا بہ ربائی دگر صبر و ترار مرا
 من بامید تو ام بر سر راه وفا
 پس تو کجائی بیاجائے گزین در دلم
 با قدموزون خود لے نشین در دلم
 لے صتم این جانبہ پائے و بہین در دلم
 مات تو ام کف بجف سایے کچن در دلم
 صید تو گشتم بیاساز کمین در دلم
 تا گدزی سے من نیست جز این در دلم

چون لطلعت تو را گشته مکان ای صنم

جلوہ کنان اندر لے باش مکین در دلم

گر باد صبا سوئے تو اردگر از من خواہم کہ بسوئے تو رساند خبر از من

ہر جا کہ روئے دیدہ بدنبال تو دارم و غفلتی لے دوست چرا اینقدر از من

یک لمحہ شد از مھر رخت ظاہر و باہر کاد بوجود از تو پیدایں اثر از من

با خاطر شاد از درم لے مبدل و آئی چون جان جہان باش شبی تا سحر از من

بر شیشہ این دیدہ تو عکس رخ خود را چون شمس فلک ساز عیان لے قمر از من

دبزم خیال تو ندانم چہ بساطے است کا بجا ہمہ دازند بہ پاشور و شر از من

لے مہبط انوار الہی بہ ارادت خواہم کہ مے باز نگیری نظر از من

طلعت بکتاب از اثر عشق حدیثے

بنویس کہ ہست این خبہ معتبر از من

ہچو ریوش لے مصور نقشہ تدبیر کن خچے اور او اگزار خاتمہ تقدیر کن

لے لے یوانہ در سوائے زلف آن پری گزریان ہار و تور اپس ترک آن زنجیر کن

یا بیاسر کن بزندان بلا در عشق او یا برو آزاد و قطع نالہ شگیں کن

ساقیا از بادہ ووشینہ ام سیراب کن ہم از ان نقل لجم تا شام دیگر سیر کن

مطر آب بزم شادی شازھی کوک کن
 هر چه گوید چنگ شور انگیز اگر داری تمیز
 با سپاه غمزه چون بینی دو چشم مرست او
 ترک سر کن گردم از مهر و محبت مینر نی
 تا بشعر عشق شاه عصر ازادی شوی
 باز معشوقان کشیدن نماید از هر بواهل
 کن بوجد آغاز ساز آهنگ بم بازی کن
 گوش هوش خویش را و ادراپندیر کن
 هم خطر از فتنه و دامنم حذر از تیر کن
 رو بمیدان فاداری بسان شیر کن
 در وطن خواهی خوف از تیر و دشمن شیر کن
 بانیاز او را بجوی وزود باش ویر کن

خواهی اطلعت که عکس او در سینه دل

خویش را آینه جانانه بیرا بیر کن

گفتمش تا که توان باورد هجران سخن
 گفتمش چشم تو تیر از نوک مرگان مینزند
 گفتمش بس کن ز بار و خون ناحق رنجین
 گفتمش تا که کنی از طبع نازک تو سنی
 گفتمش ای دست باد لدا دگان خود بساز
 گفتمش پنهان کن در زیر لطف آن روی ما
 گفتمش دور از وصال با که پردازم گو
 گفت تا وقتی که رو آری هستی با سخن
 گفت آری کار ترکان است تیر از سخن
 گفت رسم کجکلاهان است شمشیر سخن
 گفت خوشی شهر سلوان است تو سن تا سخن
 گفت این با ساز کاری هست عین سخن
 گفت طرز مہجبینان است علم افز سخن
 گفت ای طلعت نشاید جز با در سخن

لب کشودی و مرا خرم و خندان کردی
 باز لیحاک سوزلف تو این بویف دل
 دید که پیر شود روشن پیر این تو
 جز ندامت نمے به شجر مهر تو نیست
 لاله در باغ بداغ از گل اگر بر زده سر
 خوشدلی قسمت مانیت به تقدیر بگو
 زار و نالانم چون مرغ گرفتار نفس
 آتینا بد کجین خار وجودم به تو دست
 استینت چو سخاوی که بگیرم تو دوست
 تو مرآت چو عکسی به کرامت در آب
 خانه آبادم از انبل سخندان کردی
 آتش درام گرفتگی و بزندان کردی
 زان بشیرے که روان جان کنعان کردی
 راست بر گوچه سبب جلوه بنیامان کردی
 تو مراداغ به باغ گلست آجان کردی
 با من سخت چرا چهره تو پنهان کردی
 بھر صیاد مرا مرغ خوش الحان کردی
 گذرانند بر من بر زده دلمان کردی
 یک بحیب اندر و یک بگیریمان کردی
 اندر آوردی حیوان و هراسان کردی

طلعتا دهر پر از آفت و بخت است بلا
 دل ازین عرصه چرا زار و پریشان کردی

دگر ره این غزل در مدح شاه است
 زبان ما را بحب او گواه است

چو اسخفار و گفتار تو زیبا است
 یعنی بخت و روانی سخن گفتن ^{۱۲}
 بھر سرے کہ بیغم بازم این دل
 بدہ ساقی مے و مطرب بزنی
 نواز شہاکے میر عثمان علی خان
 گدکے درگہ شاہ دکن باش
 دمی گرم و دلی خوش خاطرے شاد
 دکن در عھت شاہ عثمان علی خان
 چہ شد شاہ دکن از عالم آگاہ
 غبار از چہرہ آئینہ دل
 سخن راھی بمقطع آرم و باز

بسویت گوش و چشم باز و بینا است
 تذر و گلشن ان سرو بالا است
 کہ عشق با عشق شاہ والا است
 برون از شرح و بسط و حد و حسی است
 کہ ہر چیزی کہ دل میخواہد اینجا است
 نعمت ز آصف ہفتم دو بالا است
 بسان جنبت و فردوس اعلیٰ است
 بساطم را کفت جو دوش بیار است
 برفت بختم از خواب گران خواست
 زبان با مدح شاہ گویا است

چو آید شاہ را طلعت شناخوان

تو گوئی بلبل ایران در او است

بہ تائید خدائے پاک داور
 ضمیر من ز میر عثمان عیون
 مرا آب مراد آمد بمنظر
 چو روشن گشت صافی و منور
 چو بر درگاہ شاہ از عاجزی سر
 نہادم سر بر این دفتر قلم را

نو شتم نامہ احمد لہ
 بگو شتم باز گفت آن نوش لب دوش
 بنام باد شاہی داد گستر
 کسے طلعت بگو تاریخ دیگر
 ازان رو گھمش کاسے دوست بنگر
 دو آب کافی تسنیم و کوثر
 ۱۳ م ۵

غزل

بہ خوبی در جہان یکتا توئی تو
 بہ گلزار جہان و بزم امکان
 امیر کشور و لہا توئی تو
 گل گلشن مل مینا توئی تو
 منم من صاحب تقوا توئی تو
 بہ ہفت اقلیم جان دارا توئی تو
 بعالم عالم اسما توئی تو
 مطاعت کی شہ والا توئی تو
 بھر جا بنگر انجا توئی تو
 بیدار جہان ارا توئی تو
 خریدار چین کالا توئی تو
 بہ خوبی در جہان یکتا توئی تو
 بہ گلزار جہان و بزم امکان
 خراباتی و زند لا ابالی
 یگانہ آصف ہفتم زدانش
 تو سلطان العلومی در حقیقت
 بہ گیتی زان اولی الامر کی امر
 میان جان درون دیدہ دل
 سرور اندر سرور و نور در نور
 بہ کالای سخن شادم کہ دانم

چو گردی کاید ای طلعت هویدا
از ان پای فلک فرساتوئی تو

غزل

بلبل علم و ادبشاد و خوش الحان شده با	گلبن باغ غربت نازه وریان شده باز
ترگس غمزه ز نش فتنه دوران شده باز	سنبیل پر شکنش افت ایمان شده باز
جلوه گرد در نظر موسی عمران شده باز	یارم از طور تجسلی به صفات ازلی
یا صبا عقده گشای ل حلین شده باز	شانه بر زلف پریشان زده معشوقه تا
چون خبر در از ز ظلم و ستم ان شده باز	اعتمادی نکنند یار بگفتار رقیب
صعوه با باز سیه دست و گریبان شده باز	زلف بچشود و دلم برد به پیچ و شکنش
چون تسلیم و رضاد و خرم چوگان شده باز	گوی دل من که بچو لانگه ان شاه سوار
موج زن روح سخن بر سر عثمان شده باز	چون هوید ز دم حضرت روح القدم
کینه و بتکده گیر و مسلمان شده باز	با جمال و دل نورانی خود شاهد من
مژده ای دل که از این کار پشیمان شده باز	پیش از این همیشه او بود با جور و جفا
بلبل ساچمین مست نواخوان شده باز	طلعت از تربیت رای شده ملک کن

زود دل گم شده میخواهم و حاشا دارد
 بصفت ارانی شرکان سهر و عوا دارد
 ترک غارت گراما عادت او ترک نشد
 یار سمن برم از غایت نازک بدنی
 با وجودیکه بود اول در پوشی او
 ز وفاداری او هیچ نگویم که دلی
 بیوفائیست چنان یار جفا پیشه کز اید
 قفس تن و گرای هم نفسان اشک بصر
 اینجوش ان طائر ازاد که با خاطر نشاد
 خبر از با برسانید هم او از ان را
 بگل روی دل ارایی تو ای تازه بهار
 ساغر ساقی اگر اختر تابنده شود
 نیست چون کعبه و بتخانه خرابات نمان
 پیر میخانه ندارد بر یازهد و و پرع
 چون بیوسف نشود در نماندن روان

دوستان کار من یار تماشا دارد
 چشم او بادلم اندیشه بجیا دارد
 چون بظفرت کشتی جانبینما دارد
 چون روانیست که جادرتن تنها وارد
 هر چه خواهی همه در چینه هیا دارد
 چون صد خالی از ان گوهر حتما دارد
 گریه پرسند نداند که چه معنی دارد
 چون جبابی است که جابر سردریا دارد
 با گل و سرو و سمن سیر و تماشا دارد
 کز شما ملتستی در قفسی جا دارد
 بلبل عشق چکوبیم که چه غوغا دارد
 عجیبی نیست ز مهری که بینا دارد
 هر طرف باز بر خسار تو درها دارد
 محض اخلاص سخی طاعت تقوا دارد
 که برویشی نمی از دیده زینجا دارد

طلعتا نعمته جان سوز تو با ساز طرب

اثر چنگ خوش اهنکِ نکمیا دارد

حدیث غیر او با من مگو باز	بغیر از مهر او راهی مجو باز
صریر از خامه بر نامه عشق	بگوش عاشقی زن ای سخن ساز
توئی مطرب یکی ساقی یکی یار	تارا کن بعشق هر سه تا ساز
بهار دل شود خرم بشش چیز	ز رویارو گل صحت مل و ساز
هر آن سری که دارم با تو گویم	بشرط آنکه باشی محرم راز
همیشه در جهان غار است با کل	به باید ساخت با هر ساز و تا ساز
چو ظاهر بر فلک دارد کف ماه	دگر زیر فلک خود باش رماز
بعالم ساده یک نخت بودن	ز بی نختیت زنجی در خم انداز
عدوی دین ایمانست شیطان	ولی یزدان بکارش کرده اماناز
جز دو کس این معمار اند اند	همه حرفش کنایاست و الغار

رهی نبهادر می بگشا که طلعت

بدلخواه تو کرد با تو دساز

دلادرجهان شاد و مشغوف باش بدیناودین هردو مصرف باش

بفکر خلافت بذكر خدا
 بزین نعمه مطرب از عشق شاه
 ز ماهی رسان شور شاهی بماه
 پی صید مرغ دل از چنگ خویش
 بداحی اصف هفت تین
 چو طلعت سرافراز و معروف باش

میخوارگان دیار دکن

دلا ساقی امان مضمون باش

خواب این نجبی که دارم در زهر گوشت
 گریه گرسالی کند در خانه من جستجو
 یار با اغیار یار و زردار و مر از بی زری
 گوش من کرشد ز پندناصح و اورا خبر
 میکند پندش شرار عشق ما را تیزتر
 توبه درستی زستی زاهد استور نیست
 در هوای گنج حسن او به تار مودلی
 غیر زلف او که روزم را حجاب از شب کند
 شرح این حالی که دارم در زهر گوشت نیست
 عاقبت دیوانه گرد چون او یک گوشت نیست
 با خیال جام وصل او نشان از جوش نیست
 از دل کنده گوشتی غمخس و اطروش نیست
 در نه طبع از سر کشی بهبود با بی گوشت نیست
 کار عقل است این اکنون بر من عیوش نیست
 چون لیل من مهر با ما هم آغوش نیست
 سنبلی برار غواقی این چنین رو پوش نیست

جز کند زلف و بلندم بصید هر دلی
 دیشب از رویش شب با بود روشن تریز
 طره پرچم از فرق ترا ووش نیست
 روزی رویش بچشم روشنی چون شست

طلعتابی ذکر هو در جمله اشیا هیچ نیست

عالم و ادم ز تبیحش دمی خاموش نیست

به پای نخلی از خواهی اناضه
 سبک تر زن قدم ای یار سرکش
 به باید ز رفتن چو قراضه
 ز من آن مرد گولم کز فضولی
 که با ناخوس نباشد این جهاضه
 بسین در من ضعیفی گر حریفی
 بزیر افتد مرا اب از خصااضه
 به یاران دشمنی سوئی ندارد
 که هم با تو نماند این بضااضه
 به روزم ز شام زلفت ای دوست
 ز کف بگذار ائین بضااضه
 مگر روی تو بنماید بیااضه
 تو را جان ارم ای جانان عراضه
 به حمد الله کز الطاف شاهای
 مرا شد تازه جان اندر غضااضه
 بگر روی تو بنماید بیااضه
 عمان تو بن طبع از ریاضه

چرا باطلحت ای دلبر بجنگی

چو او در صلح میخواهد مخاضه

فرشته در دو جا بنوشته تایرخ دل ساگر یکی صین مخاضه

۱۹ ۶ ۳۱

رباعی

ز بهر نهم هفتم شاه اصف شد این تایرخ یعنی بحر غنیف
ظاهر اندم که نهم اصف شد سال تایرخ بحر غنیف شد

غزل

عزیز مصرطن بیا و با ما بساز در خمی من در دکن ز رحمت ساز باز
انچه کند زلف یار بمرغ زار دلم نکرده در مرغزار پنجه شاهین و باز
شراب ساقی مر جنون فزون میکند فنون برون می برد از رمای شای باز
نوامی مطرب پی عشق وی چون بینی قرین شود خوش بود به نعمهای حجاز
طلعت بلبل صفت غزل سلطنی کند بهرح شاه دکن به سخن سوز و گداز
بشوق اگر جانب نظام ساگر روی میسر از این وان به نشیب و فراز

در صد جستجو بدم که اندم رو

ز عرش تایرخ اول بقرب ضحضاح باز

۱۹ ۶ ۳۱

شاه طرقاتی ساغری مداش ده
 زیرا بر رحمانی تنهها بد هقانی
 خویت ای بهستی رو غم سرکشی دارد
 بالبان رنگینت نگین نخل کردی
 سرو من بر عنائی میرود به تنهائی
 در دکن چون براری طائر چمن زاری
 بار قیب اگر تو ام گردد ان بت هدم
 بر زبانم از حیرت ادای صنم لکنت
 نی چو بادش ده صبح و ظهر و شامش ده
 کشته ام به حسانی اب بی غامش ده
 همچو عاصت ان مور الضعی الجامش ده
 در شکر فشانها جان من تو امش ده
 تا نگشته هر جانی در برم قیامش ده
 گرد اید از یاری دانه بانظامش ده
 در قمار دل کم کم فدا خاص و عامش ده
 همچو صاحب حجت منطقی تامش ده

ای حرفت تیر اندازد او طلعت امد باز
 وی سهیم خوش انباز سهمی از نهامش ده

فرد

چو پرستی پیال نهر سگه
 جوالت تو را بجز اخذت
 ز سعی نظامت ساگر جلی
 که تاریخ او شغل علی

۱۹ ۶ ۳۲

۱۳ ۵۰

غزل

مشک دارم می از لعلیکه چین بر سر زده
 موی تو بر عنبر قصدال دارد برتری
 طره زلف تو را مشاطه چون بند و بهم
 مینماید چون پریشان کنی دل در نظر
 من تو را یارم ولی برگو تو یار کیستی
 قدرت یزدان کا شاکن که از یک جلوه
 بازی زلف رخ و چشم و خط خال و لبش
 ترک چشم مست او بانوک مفرگان در آ
 هر که گیسو موی از مهر تو باد طلب
 بز نشارت سهرمی با قطرهای اشک شوق
 حضرت نوابت سر عثمان علی خان دکن
 بیدق شاهمی به بام داد خواهی میر ما
 اصف هفتقم که هفت عروس ملک داد

خال تو چون پورا در خمیمه در اوز زده
 بلکه بر عطر سلوئی طعنه و تسخر زده
 هر که بیند گوید از سنبل نگل افسر زده
 همچو مرغی زار کا ندر اشیانی پر زده
 با که روزی ره سپار و با که شب ساغز زده
 زان حال آتش بجان هون و کافر زده
 شش جهت این شش اندر عالم شش زده
 بر دل خمیده من از جفا خنجر زده
 چنک بر جنبل الملتین حضرت اور زده
 سوزن مفرگان من بی رشته برگو هر زده
 بسکه عدل از شهبان بهتر بزی زر زده
 در جهان از دیگران امروز نیکو تر زده
 هر دم از رای ریزین بر جسم او زیور زده

سینبلی کینه اش گنجینه اسرار حق چهره او خنده بر این اسکندر زده
سرفرازی به طلعت نیست در عالم عجب
بوسه با بر خاک راه شاه دین باور زده

شش غزل کم شد از گل سه هفت رنگ با مطلع غزل هفتم نیز رنگ

سحر گل بزمیانی که گردید بهاران است	نهران همچون شیدا بران گل هزاران است
کنون هنگام جام با دوه و فصل بهاران است	در وصل از دل جانان که خود را جانان است
گذشت اینکستان زستان سابقا بستان	بهستان جام و پرمی کن که ایام خریران است
وزان با بهار است و وزان بر نیسانی	پدید آیات حافی زهر که قطره باران است
شراب می لگران لب کن از ان کباب	که میل از نعل می بسیار باران است
نمای حضرت عثمان علی را چو بر خوانم	تو گوئی سلسلی خوشخوان باغستان ایران است

جنون طلعت از حد شد برون ای خسر و خوبان

ز روی مرحمت بنگر بدو کز جان نثاران است

غزل دوم

باغبانی کرد زخت دوستی بر چید است بلبلان در دول مانند گل بر چید است

ابر رحمت لولو تر بزین باریده است
 یکه رضوان اب کوش در دکن پاشیده است
 میرسد هر سال برالش گره از زلف حور
 آنکه درگاهش جبین عالمی سائیده است
 از فلک بجهر مبارکباد می آید ملک
 در دکن چون ماه گیتی اختر می زائیده است
 شاه اصغاه سلطان العلوم ذوا لکرم
 نور ایمانی زیزوان در دلش تابیده است
 شاه اصغاه ظل الله فی الارض آنکه او
 کسوت شاهی خدایر فاش پوشیده است

ای بسا بشما که در خلوت پی دیدار او
 طلعت یزدی بدرگاه خدا نالیده است

غزل سوم

اگر چه لایق خدمت هیچ باب نیم
 بنجا کپای تو ای شکرم از جناب نیم
 متقیم شهر و مسافر ز مومن و کافر
 ز نند طعنه بن کز نوکامیاب نیم
 به سخت جانی من عالمی شکفت از ند
 کبری تو چون بره سیل غم خراب نیم
 روان بدشت جزون تشنه ام بشرت وصل
 بیاری خضر اندر پی سراب نیم
 مولف منغ و تر سا برهن و راهب
 مخالف بیت نیماوشنج و شاب نیم
 بزیر چتر سما پاییه همسایه
 بسان باز سفید شهم غراب نیم
 نشای شاه دکن برقرار می خوانم
 به طرز طلعت یزدی در انقلاب نیم

غزل چهارم

نوگل روی تو چون گشت بخارالوده
 ماهن پرده برانداز و بین کز زه دور
 نیست چون بیدامیدم از خود شدم
 زلف تو عنبر سار است یا عطر کلاب
 دوش از ان ساغشادی که به یاد تو زدم
 شوق دیدار تو ای شاه فلکبجاه دکن
 بگل کوی پای دل زارالوده
 میسرم بر سر کوی تو غبارالوده
 ز آتش خویش بگردار چنارالوده
 یا که مشاطه بدو مشک ستارالوده
 شد برو دوش کمر تا به کنارالوده
 کرده مامی زدگان را بنهارالوده

دامن طلعت یزوی ز کنه پاک نشد

تا نشد با عرق تجلعت یارالوده

غزل پنجم

برین هرون اینه یارب نگاه کیست
 در کوی دوست ساکنم و سالها کسی
 تخم و فای کیست نھان در زین تن
 از راه دور چون بحضورش ادم
 و اینه ضمیر مرا سوزاه کیست
 از دیدم نکفت سگ با نگاه کیست
 در آسمان روح حیوان روی ماه کیست
 گر گرم هم عنایت او خنجر راه کیست
 کاین بنده غریب من اندر پناه کیست
 شایچه شد که هیچ نمی پرسی از کسی

گیرم که در بهار تو خود روی گلشتم
از باغبان به پرین این جویده کیست

در شهر شاه طلعت یزدی چو شد گدا

آگاه شد که میرد کن پادشاه کیست

غزل ششم

چو قتل از در به امر قتل گشودم
به اصل فرخ و جز، کل گشودم
بیل غم ز می بر دیده دل
کشیدم سد و راه پل گشودم
بگفتان دستان خوش در گلستان
ز لبها نغچه و از رو گل گشودم
گشودان زلف چون شاهین و گنقا
به صید مرغ دل چنگل گشودم
چو طوق طره اش برگردن دل
به بستم ز او هزاران غل گشودم
به طرز عاشق شهید از بانی
به بدح شاه چون بلبل گشودم

مطلع گم شده
اگر طلعت گل افشان دعا شد
من از کلاک شناسنبل گشودم
غزل هفتم

قَالَ اللَّهُ لِمَ كُنتُمْ
مِنْ زُشُوقِمْ جَدَادِرٍ وَجَدِ وَجَانِ وَوَلِ جَدِ امِشْبِ

من از شووقم جدادر وجد و جان و دل جدا امشب

خامه مشکین به تسکین دل مدحت شمار
 بر بیاض نخت یاری باز شد گوهر نثار
 نامه شد رنگین بنام حضرت شاه دکن
 زنده باد این شاه و ملکش برقرار و پایه دار
 بنده احسان صدر اعظم ان شاوم که داد
 زربخج ازنده دُرهای درج افشار
 شمع بزم شاد را تهنه من پروانه ام
 گرد و ویش هر که بینی پرزند پروانه وار
 گلبن مهر و وفا و و نخل جو دست و سخا
 فیض بخش و سایه گستر برگ بارش بیشتر
 کرد بود از بینوائی جا به کنج انزو
 شاهد مدح و ثنای شهریار کا مگار
 عاقبت شد و نما اما پس از چندین دعا
 تا بسال چهارمین این طبعزاد جان نثار
 چون بستم از دل جان مشکل اسان شد مرا

همت از شاد جوان نخت و مدد از کردگار

شد بجهت تمام این نامه ازار شاد شاد

بید پنجاه و دو با سیصد ز هجرت بر هزار

گر بشت و وجد و حال و بیخودی سرزد و خطا

شهریار ما خطا پوش است و ما میدوار

کار خود را گر همی خواهی به کام دل رسی

کن لبان طلعت یزدی به یزدان واگذار

کتاب بیح شاهی گشت محکم

به بین همت و ستور اعظم

پسند شاه آید یا نیاید

چه می پرسی ز من و الله اعلم

چو دل بجلقه آن لطف پر چین دارم
 چو پاسبان در قریب سگ از کین دارم
 خطا مان تو دارم بھر کجا که روم
 قسم بجان تو که ز مدعی نمیدیشتم
 بلغ از دل من لاله داعدار آمد
 بیا که جان من در دیده هجرتی ریوت
 دل شکسته ما را گرفت و گفت آن یار
 ز نغمه طرب انگیز طرب ای ساقی
 بمصحف بخت از جبهه دهان گونی
 بسان بلبل شیدا گل نیم عاشق
 بنوشم تو پروانه ام که در محال بس
 مکان ز دیده بدل اومت لی از خود
 درون شیشه اندیشه صاف و زندانه
 زیار خویش گراسر دل نهان دارم
 ادان کرده حق بندگی حق طلعت

هزار چین بر یکی چین از آن حسین دارم
 نه دامن و نه گریبان نه آتیش دارم
 ز استان تو نقشی که بر حسین دارم
 تو شاهی دین انکار از مین دارم
 ز عشق روی تو بس اه آتین دارم
 گهی خراب گهی خسته و خربین دارم
 که میل جانب دلهای این چنین دارم
 همیشه دیده چشمی به ساتکین دارم
 نظر بسوره و الفجر و یاسین دارم
 که عشق حسن و جمال گل آفرین دارم
 نه بیم جان و نه خونی زان این دارم
 هنر ندارم اگر دارم از میکس دارم
 شراب ساقی باقی یک اربعین دارم
 خیانتی است که با شفقی امین دارم
 بیاب حسرت او روی شمر کین دارم

همین تاج و ریشخویار دکن
 بجز جاحکیمی شود رای زن
 ضمیر و زبانش قضا و قدر
 چو بلبل زندم بگفتار او
 بر اهش مسلمان فدائی و نیز
 کلید در دانش اندر کفش
 ز نقل و حدیث و خبر با خبر
 نماید چو مهر سپهر برین
 چو در شکر شاه دکن آدم
 ز مدح و ثنا و سلام و دعا
 رسیداب وزگی بروی سخن

به طلعت که خسر و پرستی کن
 عجب نیت گر حاسد اید شمن

ختم شد

